ומצריך להפרים חלה גדולה יותר ממה שהיה עיסה של עובד כוכבים שנתערב דממה נפשך יש באותה חלה מעיסה של ישראל וכתב דיש להחמיר כן אלא שאחר כך כתב דיש להקשות גם על זה שהרי רגילין הנשים ליקח מעט בצק מעיסה הגדולה ומשהין אותה לשאור להחמיץ בו עיסה אחרת ונוטלת אותה בצק מהעיסה קודם הפרשת חלה כדי שיהיה אותו בצק מן החיוב שאם היו נוטלין אחר הפרשה היתה כל העיסה פטורה ונמצא שאור זה ג"כ של פטור והוה כשאור של עובד כוכבים דצריך תקנה והשתא בזה אם יטלו קודם הפרשה יש לחוש דלמא יבוא לידיה אותו שאור של עובד כוכבים שנתערבה והיא של פטור וכשתמצי משאור זה שנעשה מבצק זה יתערב גם כן בעיסה השניה וכשתפרש מן העיסה השניה יש לחוש ג"כ שמא יבוא לידו בצק שניטל מעיסה הראשונה והיא של פטור וי"ל דלא חיישינן דילמא איתרמי זימני עכ"ל וזהו שכתב רמ"א אבל אם כבר בו' ומשום הכי יש ליזהר אחר הפסת שיקח חלה יותר משיעור השאור של עובד כוכבים כי כן מסיק שם בתה"ד: **יב** (יד) **עיסה מחמש רבעים.** כתב רש"ל וי"ל דאם עושה עוגה קטנה פשיטא דמצטרף כמו שמצטרף עיסה קטנה לעיסה גדולה כדלעיל ועיין בדרישה שהביא לשון מהרש"ל: (מז) **האופה פשטיד"א בו'.** עיקר חידוש דין זה דלא מימא דיכול לאין בנשר רק טעם דמי לפרים מחיוב על הפטור ולא מהני הפרשה עליה אלא כיון דקי"ל טעם כעיקר דאוריימתא הוה כאלו הוא ממש עיסה ומהני הפרשה עליה ממקום אחר *) אבל מעיסת הפשטיד"א עצמה לא כיון שיש בו טעם בשר וכתב מהרי"ו בתשובה סימן מ"ח וז"ל על העיסה שלא נטלו ממנו חלה ונתבשלה לא שייך הכא ביטול דכל העיסה טבל כיון שלא הורמה חלתה ומ"מ נראה דאיכא תקנה כגון ליטול ממנה חלה לאחר שנתבשלה ויקח (ממה שישאר) [מעט שישאר] בעיסה יותר ממאה ואחת ואע"ג דכשנתבשלה היתה הכל טבל מ"מ כיון דאחר כך הפרים אמרינן ברירה דבדרבנן אמרינן ברירה דהכי איפסק בפ' במה דבילה ומו גבי חלת חולה לאחר קי"ל כשמואל דאחר אוכל והולך ואח"כ מפרים אלמא דאמרי' ברירה עכ"ל ומו"ח ז"ל חולק על זה דאין שייך ביטול באחת ומאה אלא כשבכר הורמה ואח"כ נפלה לתבשיל מה שא"כ כאן דכשיפרים יאוקן כל מה שנתבשל ועכ"ד נראה דברי מהרי"ו נכונים גיד הנשה (דף נ"ח) דאמרינן התם דמבשל הזרוע שהיא חלקו של כהן עם הבהמה והיא בטילה בששים ואמתם ליפיון שיעור ששים ליטול וא"כ הדברים ק"ו דמה התם דאמרה תורה בפי' שלא יאנו לכהן רק אחר הביטול אפ"ה אי לאו הביטול היה אוסר שאר הבהמה ולא אמרינן שאין חלק של כהן מתחיל רק אחר הביטול אלא אוסר לאפרש ק"ו כאן בחלה שהחיוב ליתן משעת הגלגול ולא אוסרת כל העיסה אם אין בה ביטול ונדה וא"ל שאני זרוע דאי אפשר בענין אחר משא"כ כאן שאפשר להפרים על זה ממקום אחר ונמצא אין כאן איסור ולא זה אינו דא"מ כל זמן שלא הפרים יש איסור בעיסה זו ולאיה מדברי תה"ד סימן נ"ד שביאר לדעת רש"י בשלה חולין דבשלה לאחת ומאה של חולין דצריך להפרים חלקו של כהן ואי בעי יוכל לתת לו מעות בעד חלקו ואפ"ה אמרינן כל כמה דלא יהיב דמי אסור לאכול הכל כ"ש כאן דודאי איסור גמור יש בכל העיסה כל זמן שלא הפרים חלה א"כ החלה שיש בעיסה זאת אסרה הכל כל שאין ביטול נגדה כיון שאינו מפרים עד לבסוף אמאי לא אמרינן דמה שאכל תחילה היה איסור מצד שלא הפרים עדיין ואפשר שמה שאוכל הוא החלה אלא ע"כ דבשעה שמפרים אח"כ אמרינן ברירה לאפרש שלא היה שם חלה יותר ה"נ כן הוא לענין תערובת ונתינת טעם בעיסה ונמצא דברי מהרי"ו נכונים מאוד וכן ראוי לנהוג בשם שנשם להפרים חלה דדינו שאוכל ואחר כך מפרים שיפרים אח"כ חלק קטן מאד עד שתהיה באותה עיסה ק"א נגדה ואע"פ שרמ"א לא הביא זה מ"מ הלכה היא ודברים נכונים הם בכללו"ד: **יג** (מז) **פטורה.** דנתר שעת הגלגול אוזינן דאז עיקר החיוב: **יד** (יז) **כדי להפקיע.** אבל אם נתכוין לטעם אחר כגון בפסח שטשין עיסות קטנות כמ"ש בא"ח ומנרפין כ' עיסות להדדי אם שלין לו רק עיסה קטנה ודאי שרי ומ"מ נהגו הנשים להדר בכל ע"ש אחר שיעור חלה עכ"ל הש"ך:

שכחה א (ו) **שנדבקים.** כתב כי דנשיכה היינו שמודבק כ"כ שכשיפרדו מפרים וכאן דלא נשאר כלל אח"כ יש להסיר דלא נעשה נבלה אם הנטמא כיון דנעשה שהיה בטולה אין שם איסור עליה דיכול לאפרש כו' ע"ש ועיין בפי' לטשי שרי מ"ש נכאור הגרי"ן: **יד** (ה) **אסור לעשות.** עש"ך מ"ק כ"ה ועיין בחידושי הגאון מהר"י יונתן ז"ל על הלכות י"ט ע"ג דף ע':

ביאור הגר"א

יב [יח] **אם יש לו בו.** כמ"ש בפי' שכ"ה ע"ש: [יט] **ואם רוצה בו.** כמ"ש בסוף דמאי חבית א' מעשר בו': [כ] **או בו.** כמש"ש מאה טבל בו': [כא] **האופה בו.** ר"ל דמותר להפרישם חלה על הבשר לבד דטעם כעיקר דאוריימתא וכנ"ל סי' וכמש"ש סע"ב א"כ למה אמרו בו': **יג** [כב] **עיסה בו.** כמ"ש במנחות נ"ג ב' מאי חסירה בו' לכמות שהן בו' וכמ"ש חמשת רבעים קמח ועברא"ש סי' חס"א חס"ב תס"ג: **יד** [כג] **אסור בו.** ירושלמי רפ"ג מי שא"י לעשות עיסתו בטהרה בו' הא אם יכול לעשות לא הוא אמרה שאסור לעשות עיסתו קבין וכן בגמ' פ"ג דפסחים (פ"ח ב) מאי דעתיך לחומרא חומרא בו' ואף שאמרו מי שאינו יכול בו' ה"מ לדידהו שהיו יכולין לעשות בטהרה אבל בזה"ז לא דלא לישתכח תורת חלה וכמ"ש בפ"ד שלש ארצות בו' א' לאור בו':

שכחה א [א] **שתי בו.** פ"ב מתני' ד' וכת"ק דר"א ל"פ אח"ק אלא מוסיף כמ"ש אף בו': [ב] **עד שנדבקים בו.** ער"ש שם העושה בו' כדתניא בתוספתא דטהרות בו': [ג] **ואם אינם בו.** כר"א דאפסיק כוותיה בפ"ג דפסחים (פ"ח כ') ובפ"א דנדה

באר היטב

נקח רק שאור של פטור והשתא נמי בנצק שני דילמא איתרמי רק אומו שאור פטור דכולי האי לא חיישינן דמיתרמי תרי זימני ממש אומו של פטור עכ"ל הש"ך: **יב** (ז) **יותר.** דמל"כ יש לחוש נמי שיפרים מהפטור על החיוב: (יח) **מעיסה.** אבל מעיסת הפשטיד"א עצמה לא כיון שיש בה טעם בשר ולאו לנהוג כמי ששכח להפרים חלה דדינו שאוכל ואח"כ מפרים שיפרים אח"כ חלק קטן מאד עד שתהיה באותה עיסה אפה ק"א נגדה ואע"פ שהרמ"א לא הביא זה מ"מ הלכה היא ודברים נכונים הם עכ"ל הט"ז וע"ל בס"ק ג' מ"ש בשם הש"ך: **יג** (יט) **פטורה.** דנתר שעת הגלגול אוזינן דאז עיקר החיוב. ע"ז: **יד** (כ) **להפקיע.** אבל אם נתכוין לטעם אחר כגון בפסח שטשין עיסות קטנות כמ"ש בא"ח ומנרפין כ' עיסות להדדי אם שלין לו רק עיסה קטנה ודאי שרי ומ"מ נהגו הנשים להדר בכל ע"ש אחר שיעור חלה עכ"ל הש"ך:

שכחה א (ו) **שנדבקים.** כתב כי דנשיכה היינו שמודבק כ"כ שכשיפרדו מפרים וכאן דלא נשאר כלל אח"כ יש להסיר דלא נעשה נבלה אם הנטמא כיון דנעשה שהיה בטולה אין שם איסור עליה דיכול לאפרש כו' ע"ש ועיין בפי' לטשי שרי מ"ש נכאור הגרי"ן: **יד** (ה) **אסור לעשות.** עש"ך מ"ק כ"ה ועיין בחידושי הגאון מהר"י יונתן ז"ל על הלכות י"ט ע"ג דף ע':

חידושי רע"ק

ה"ה להפרש מיניה וכו' אין חילוק בין שאור טבל לעיסת טבל ודו"ק: (ש"ע סק"כ) **אדרבה** בלו טבל. ע' בס' אורים גדולים מן לימוד כ"ו עד לימוד ל"ו: (ש"ע סע"ף י"ב) **על** אותם כברות שנתערבו. במקור הדין בת' הרא"ש (כלל ב' סי' ב') כתב וא"ת ומ"ש מהחיא דפ' הקומץ רבה (דל"א) וכו' דהתם שאני כיון דתתערב בטל ליה הטבל מדאוריתא אבל בהחיא דחלה כיון דשאור עביד לטעמא לא בטל ונם אותן כברות חשיבי ולא בטילי ע"כ"ל וקשה לי הא הך מלתא דכברות לא בטילי מטעם חשיבות הוי ר"ב דרבנן וצ"ע: (ע"ש ס"ק י"ד) **כתב** רש"ל. סי' נ"ח: (נס"ד) **דאם** עושה עוגה קטנה. היינו דאם ידבה לעשות עוגה קטנה ולאוסחה מצטרף אבל אם אינו רוצה להמתין לאכול עד שיאפה אותה ולצרף העוגה קטנה שהיא עיסה עם האפוי הוי קצת כמו ב' מינין בזה צריך שיהיה עיסה מה' רבעים קמח שהוא חיוב חלה בפ"ע בזה מצרף להפרש ממנה על הכברות ע"ש:

באר הגולה

לה שם ונלמד ממשנה דלעיל: לו מדברי אביו הרא"ש בתשובה כלל ב' סי' ב': לו בו"ח שם מתפר אביו הרא"ש כלל כ' סי' י"ד ונתן טעם משום דלא היה בה שישולא בשבת חיובא דהיינו משחטא מים נקחת ונתר מעיקרא אלינן: לח שם וכ"כ הרחבים בס"ו הפ"ז מהרירשלמי רש"ג דחלה: א לשון הטור מתשבה רש"ד דחלה: ב בפירוש התפרשים: ג שם בתשבה מין בחיטה:

כנסת הגדולה

סוכנים על הרוך שהבא לתפלה ולין לחוש דלף אם יטלו קודם הפרשה ליכא לאיתם דלמא איתרמי לידו אותו שאור של עובד סוכנים שנתערבו ולא ניטלה ממנו והיא של פטור וכשמתמצי משאור זה שנעשה מבצק זה יתערב ג"כ בעיסה אחרת וכשתבא להפרים חלה מאותה עיסה ליכא לאיתם ג"כ דלמא איתרמי אותו בצק שניטל כבר מעיסה דאשונה והוא של פטור דסיל דאי אמר לא חיישינן דמתרמי תרי זימני ממש אותה של עובד סוכנים:

דגול מרבבה

(סימן שכ"ד בס"ז ס"ק ס"ו) *) **אבל מעיסת הפשטיד"א** עצמה לא. לא יתעלם לה טעם ורים ותה בכך שם בעיסה טעם בשר אמנו בשכל זה לא יחול להפרים חלה ממנה וקן בש"ך ס"ק כ"ד כ' דזה פשוט שיכל להפרים מעיסה אחרת ומה ע"ש אבל להפרים

בית הלל

בעיסה שאור ואופים אם קודם אפה ונאבר בה דבק מעט עיסה ונסמר ולא רחלו יפה. וגם לא מכבד לעבוד סוכנים ובנר עליו הפסח. ואמר הפסח שאנו ולבו ס עיסה ואפה מהעיסה אם מהו מעשה שהבנק מעט בהמנד"ג על ידי זה ממצמת אם העיסה ואל"כ ממחמת מכח המחמן שנאבר והרי היא מתן שעבר עליו הפסח שהוא אסור בהנאה ע"כ דברי הפוסל: תשובה ראיה שהפת מות' בלילי רק שיאכלו דמי הנאבר דבק בהמנד"ג קודם הפסח שהוא לענין אנשים כל היחיד הוא לענין אנשים גדולים פולנ"ם ראלך לבטל ואע"ג דקי"ל כ' שמתן מתן שעבר עליו הפסח אסור בהנאה הא אמרינן בפרק כל שעה כי קנים ר' שמעון בנדרים אבל מעברות לא. ולכן שעבר בשוב אחר הפסח שאנו שהוא מתן שעבר עליו הפסח וכבל בנ' ואם הוא מות מעשים מני שיאכלו דמי המתן שעבר עליו הפסח לגבר בשרא בפ"ם ר' אמ"ר ר"ל כן מתן שנתעבר קודם הפסח ועבר עליו הפסח כן שנתעבר בהפסח ועבר עליו כל הפסח וכן שעבר הפסח על המתן הנתעבר לאחר הפסח כמל בשאם ומנה מרים בנ"ם ונפחות מעשים מני ליה בהגלמה שיאסור ליה סמלה עכ"ל ולפ"ז גם אלן שבעל בשאים ואם הדבק מדעבת סוא פחות מפ' יאכלו דמי לגבר מ"ל אע"ג דאשור לעבעמים עבידם ואל"כ אפילו בלילי לא בעל אע"פ כן הפיסה מבעל בשאור בדמעבת בתחמת הדבק בהדיא בשלה קין חיל ובכל"ם בתב בתר' אפשר הפיסה קמעה ראים אותם על הפיסה גדולה ויפרש מן הפיסה הקטנה שהיא ולאי של מיזב אע"ג דאשור לעבעמים עבידם לא בטלה הפיסה מני שאור עכ"ל אע"ג דמחמת בהדיא שבשאור בעל אע"ג בהדיא דלעבעמים עבידם ואין לסקשות מבשל דחלינו בגמרא דשלין דף נ"ע ע"ב ו"ל כלי שאור של מתן שבל לעשם מתן ומ' מ"ל דלמא שאי שאור דמתוך קצם עכ"ל אם אינו בטלי מאי דמתוך קצם אם אינו בטלי מאי דמתוך קצם מתוך דלא לבטל בטלה אלא אם דאמרינן בנמ' מתוך מתוך קצם אם אינו בטלי

צורכי שבת מיד אחרי תפילתו (כג), ומכל מקום יקדים לסיים את לימודו הקבוע שאחרי התפילה (כד).

דיני הפרשת חלה

ח. מנהג ישראל מקדמת דנא שתהא אשה משכימה ואופה בכל ערב־שבת וערב־יו״ט (כה), והוא משום כבוד שבת ויו״ט, ואין לשנות מנהג זה (כו), שגם טעם נוסף לו, והוא שתוכל האשה לקיים מצות הפרשת חלה (כז).

ט. וכמה שיעור העיסה שתתחייב בחלה? כל שנעשה מחמשת רבעים (קב) קמח (כח), והם כמו מ״ג ביצים וחומש ביצה. ונוהגים להפריש חלה בלי ברכה מעיסה שיש בה 1,200 גרם קמח ויותר (כט), ומעיסה שיש בה 1,660 גרם קמח ויותר מפרישים חלה בברכה (ל). אחרים נוהגים להפריש חלה בברכה רק כאשר כמות הקמח היא 2,250 גרם ויותר (לא).

י. שתי עיסות והן של אדם אחד (לב), וכל אחת פחות מן השיעור הנ״ל, אבל ביחד יש בהן כדי להתחייב בהפרשת חלה, והן ממין אחד של תבואה (לג), ואינו מקפיד שלא יתערבבו זו בזו (לד), יניחן בכלי אחד ויכסה אותן במפה או בכלי (לה), ואם אינן מונחות בכלי אחד — יניחן על מפה ויכסה בה את שתיהן (לו), ויפריש חלה, ואף יברך על הפרשה זו (לז). דין זה של צירוף לשיעור חלה תקף גם כאשר מצרפים שני דברי־מאפה ממין אחד, שכל אחד מהם הוא פחות מן השיעור, לתוך

ת בס״ב ס״ק א. (כג) שם סע׳ א ובמ״ב ס״ק א, ע״ש. (כד) שם במ״ב, ועיין שו״ע הרב סי׳ ת סע׳ ג, דבדבר שדרך ללומדו בע״ש כגון פירוש רש״י מפרשת השבע, יכול ללמוד כדרכו, עיין סי׳ רנא במ״ב ס״ק ח. (כה) סי׳ רמב בא״ר סוס״ק י, בשם האגודה, ע״ש שהוא מתקנת עזרא, וכ״ה בד״מ סי׳ תרג ס״ק א, ונראה שהמקור בירושלמי מגילה פ״ד סוה׳ א, ואולם בש״ס שלנו ב״ק פב א מובאת תקנת עזרא להשכים כל בוקר שתהא פת מצויה לעניים, ועיין גם סי׳ רמב בפמ״ג א״א סוס״ק ד במה שמתבה על הד״מ הנ״ל. (כו) סי׳ רמב ברמ״א, וע״ש בביה״ל ד״ה והוא, שמביא רמז לזה מן הפסוק, וע״ש בביה״ל, דאלה המשביתים המנהג ולוקחים מן האופה מקטינים בזה כבוד שבת; ודע, כי יו״ט דינו בזה כמו בשבת, סי׳ תקכט סע׳ א ברמ״א. (כז) סי׳ רמב במ״ב ס״ק ו, ועיין יו״ד סי׳ שכד בש״ך ס״ק כה. (כח) שם סי׳ שכד סע׳ א, והיינו לפי מדה צפורית שהם לפי מדת המדבר מ״ג ביצה וחומש. (כט) קונטרס השיעורים להגרא״ח נאה זצ״ל. (ל) שם. (לא) שיעורין דאורייתא לדעת החזו״א, ע״ש דלגבי השיעור בלא ברכה אין מחלוקת בין שתי הדעות. (לב) יו״ד סי׳ שכו סע׳ א, ע״ש דאם ידוע שאינם מקפידים על עירוב העיסות, אפי׳ אם העיסה של שנים, הרי אלו מצטרפות, ע״ש עוד. (לג) שם סי׳ שכד סע׳ ב, אילו מינים מצטרפין זה בזה. (לד) שם סי׳ שכו סע׳ א. (לה) שם סי׳ שכה סע׳ א. (לו) שם ובש״ך ס״ק ה, ועיין או״ח סי׳ תנז סע׳ א בביה״ל ד״ה והסל, דצ״ע למעשה, דאולי דסתם כיסוי נמי מהני לצרף. (לז) דכיון שהחיוב בא מ״מ שיורית דיר רעיסה

כלי אחד (לח) או על מפה אחת, וכנ״ל (לט). וכשעושה כן, יקפיד שהעיסות או דברי־המאפה יגעו זה בזה בהיותם בתוך הכלי או על המפה (מ). עיסה אחת המיועדת

אחת גדולה שמברך עליה בשעת ההפרשה. (לח) יו״ד סי׳ שכה סע׳ א, או״ח סי׳ תנז סע׳ א, ועיין יו״ד סי׳ שכד ברע״א על הט״ז ס״ק יד, דאחד אפוי ואחד עיסה, כל אחד פחות מכשיעור, הוה קצת כמו שני מינים ואינם מצטרפין יחד לחיוב חלה. ולכאורה משמע דאם יש בכל אחד כשיעור ונתחייבו בחלה, יכול הוא להפריש מאחד על השני, ולא הוה כשני מינים, עיין סי׳ שכט בש״ך ס״ק ה, ולאו דוקא בכל אחד כשיעור, אלא באחד מהם כשיעור, שם סי׳ שכה בש״ך ס״ק ו. (לט) ואם יש לו שני דברי מאפה, שכל אחד מהם פחות מכשיעור, והם ארוזים בשקיות ניילון נפרדות (וכמו שרגילים לעשות כדי לאחסנם אח״כ בתא־ההקפאה שבמקרר), שמעתי מהגרש״ז אויערבך שליט״א, דאפשר שאינם מצטרפין יחד, דכיון שהרבה ראשונים סוברים דצירוף סל בלבד לא סגי בלא נגיעה (עיין יו״ד סי׳ שכה בביאור הגר״א ס״ק ג), לכן אע״ג שלהלכה מחמירים שחייב גם בלא נגיעה, עיין יו״ד סי׳ שכה סע׳ א (ועיין או״ח סי׳ תנז במ״ב ס״ק ז, דצריך שיגעו זה בזה, ע״ש בשעה״צ ס״ק ט, דלכתחילה ודאי נכון לנהוג כן, י.י.ג.), מ״מ אם הם בשקיות נפרדות אע״ג שנוגעות זו בזו, אפשר דחשבינן להו כסלים נפרדים, אפילו כשהן פתוחות. ורק בסל אחד ממש אע״ג שבאמצע יש ביניהם דבר החוצץ, אפשר דשפיר מצטרפין מפני ששניהם ניטלים ע״י הסל. אולם אם כל לחם רק עטוף בנייר, שפיר נראה דבטיל לגבי הלחם וחשיב כנוגעין והסל מצרפן, אבל לא בשקיות נפרדות, עכ״ל. ועיין סי׳ תנז במ״ב סוס״ק ז, וע״ש בשעה״צ ס״ק יד, דמשמע דכלים נפרדים מצטרפין יחד אם יניחם בסל אחד, אם הם פתוחים ומקורבים להדדי, וכן הבין בספר לקט העומר פ״ו סע׳ ד ובהערה יד, ושמעתי מהגרש״ז שליט״א, שהעיד דעכ״פ איך אפשר שיהא מותר לעשות כן גם לכתחילה, הרי רבים סוברים שצריכים ממש נגיעה, וכמ״ש הרא״ש בהל׳ חלה סי׳ ד והסמ״ג בעשין קעא, דנהי שאין צריכים נשיכה אבל נגיעה מיהא בעינן, ובספר חלת לחם סי׳ ד סע׳ ג הוסיף מעוד הרבה ראשונים וגם מהש״ך בנקה״כ סי׳ שכו, שצריכים ממש נגיעה, ומסיים שם ומי ירים ראש לבל יחוש לדבריהם, וא״כ נהי דלא בעינן נשיכה וסגי בנגיעה, אבל מנין שגם נגיעת הסלים חשיב כאילו העיסות עצמן נוגעות זו בזו, עכ״ד. וע״ע בערוה״ש או״ח סי׳ תנז סע׳ ד, דיפרוש סדין על שני הכלים ויטול חלה אחת על הכל, וי״ל דפריסת מפה על שני הכלים דינה כדין נגיעת הבצק זה בזה. ועיין גם דעת תורה או״ח סי׳ תנז סע׳ א סוד״ה ועיין חלת לחם, בדין תיבה חלוקה בתוכה כמו מחיצה, אם מצטרף לחלה. ועיין גם שו״ת שלמת חיים ח״א סי׳ עט, דכלי חיצון מצרף כלים נפרדים שבתוכו, ע״ש ראיתו מכלי חרס דמטמא מארירו, ולכאורה אינו דומה, דשם גזה״כ דהטומאה מתפשטת בכל אויר כלי חרס, ומה זה שייך לני״ד, לענין צירוף לשיעור חלה, וגם פלא שלא הזכיר שם שצריכים עכ״פ שיהיו נוגעים הכלים זה בזה, ועיין שו״ת מחזה אליהו סי׳ קיא ס״ק ה. — ועיין ביו״ד סי׳ שכה בביאור הגר״א סוס״ק ג, דתנור אינו נחשב לכלי לצרף יחד (ור״ל אפי׳ מונחים יחד בלי שקית), ועיין גם מעדני שמואל על ה׳ פסח סוסי׳ קטו בדיני חלה ס״ק ד, שמסתפק אם ארזן מחובר לקיר מצרף יחד, ע״ש, וכן שמעתי מהגרש״ז שליט״א, דאפשר דמקרר לא חשיב כלל כמפה אחת עליהם לצרף שני בצקות יחד אם אין בכל אחד כשיעור חלה, מפני שמקרר תפקידו רק כאיחסון לקירור אשר גם בשר וחלב נמצאים שם, וגם אפשר דחשיב נמי כמחובר לקרקע הואיל ושימושו רק במחובר, ולכן טוב להפריש בלא ברכה, עכ״ד. ועיין כף החיים סי׳ תנז ס״ק כב, דבחלת אר״י אם נצטרף יחד שיעור חלה בתנור, לא יאכל עד שיצרפם עוד הפעם בסל. ויטול חלה. (מ) סי׳

אלא ערמי אבל קבע אסור מפני שהוא מערים לפוטרה מן החלה והדא אמרה מי שאינו יכול לעשות עיסתו בטהרה יעשנה קטן מפני שאינו יכול הא אם היה יכול לא הדא אמרה שאסור לאדם לעשות עיסתו קטן וכתב על זה הרשב"א בספקי חלה שלו (שער ג) ואף על גב דקיימא לן דמי שאינו יכול לעשות עיסתו בטהרה יעשנה קטן ואל יעשנה בטומאה הני מילי בזמן שהיו יכולים לעשותה בטהרה אבל עכשיו שאי אפשר לא יעשנה קטן שאם כן משתכח תורת חלה ועל זה שיגיע בפרק אחרון של חלה עד (מ"מ) ג' אבלות לחלה והילכך בזמן הזה אסור להערים ולעשות עיסתו קטן והיינו דאמרינן בפרק אלו עוברין (פסחים מח:) אמר רב יוסף והני נשי דידן נהוג [כ] למיפא קפיחא ואקשינן ליה מאי דעתך לאומרא דאתי לידי קולא הוא דקא מפקע ליה מחלה ופריק דעבדן כרבי אליעזר דאמר הסל מצרפן לחלה:

שכה א(א) שתי עיסות שאין בשום א' כשיעור אם נוגעות זו בזו וכו'. משנה פרק ד' דחלה (מ"ח) ב' נשים שעשו ב' קטן ונגעו זה בה אפילו הם ממין אחד פטורים וכמן שהם של אשה אחת מין במינו חייב ושלא במינו פטור ופירשו המפרשים א) דהאי ונגעו זה בה היינו שישוכו או לירוף סל: **ומ"ש בדבר הראוי להצטרף.** היינו דתנן מין במינו חייב ותנן תו התם (מ"ב) אי זהו מין במינו החטים אינם מצטרפות עם הכל חוץ מן הכוסמין השעורין מצטרפות עם הכל חוץ מן החטין רבי יוחנן בן נורי אומר אף מינים מצטרפין זה עם זה וכבר כתבתי פירוש משנה זו בסימן שקודם זה (רפה. ד"ה וכל אלו) ושם כתבתי אם הלכה כרבי יוחנן בן נורי ומשמע תו התם בתמיתין (מ"ד) דעיסת חדש אינה מצטרפת לשל ישן אף על פי שהם ממין א' ומפרש טעמא בירושלמי (פ"ד ה"ב) כדי שלא יאמרו תורמין מן החדש על הישן ותנן נמי התם דלרבנן דפליגי ארבי יוחנן בן נורי אומר מינים מצטרפין זה עם זה וכבר כתבתי פירוש משנה זו בסימן שקודם זה (רפה. ד"ה וכל אלו) ושם כתבתי אם הלכה כרבי יוחנן בן נורי ומשמע תו התם בתמיתין (מ"ד) דעיסת חדש אינה מצטרפת לשל ישן אף על פי שהם ממין א' ומפרש טעמא בירושלמי (פ"ד ה"ב) כדי שלא יאמרו תורמין מן החדש על הישן ותנן נמי התם דלרבנן דפליגי ארבי שמעאל דלא יתרום מאמצע שתיהן ב): **ומ"ש ואם אינם נדבקין והם בסל הסל מצרפן וכו'.** משנה פרק ב' דחלה (מ"ד) העושה עיסתו קטן ונגעו זה בה פטורים מן החלה עד שישוכו רבי אליעזר אומר אף הרודה ונותן לסל הסל מצרפם לחלה ואיפסיקא הלכתא בפרק אלו עוברין (פסחים מח:) ובפרק קמא דנדה (ח.) כרבי אליעזר ג) ומדברי סמ"ג (עשין קמא רב ע"ד) נשמע דס"ל דאם אינם נדבקין אינם מצטרפין לחלה ד) (א):

סימן שכה

פרטי רמזי דינים המבוארים בזה הסימן

[א] שתי עיסות שאין בשום אחת כשיעור כיצד מצטרפות:
[ב] אם [יש] בכל עיסה כשיעור ורוצה להפריש מזו על זו:

א [א] שתי עיסות שאין בשום אחת כשיעור אם נוגעות זו בזו עד שנדבקים מעט מזו בזו מצטרפין בדבר הראוי להצטרף (ח) ואם אינן נדבקין והם בסל הסל מצרפן ואפילו אחר

דמ"כ נמשונה המופה ששטיד"ח שיש בה בשר ושכח ולא הפרים חלה ונכנס טעם העיסה בבשר דהשתא נתערב המיוב בשטור מותר להפרים מעיסה אחרת שלא הורמה חלתה על עיסת ששטיד"ח זו ונפטר גם כן טעם העיסה שנבלע בבשר ואין זה מפרים מן המיוב על הפטור והיינו דתנן הטוטל שאור מן העיסה שלא הורמה חלתה ונתן לתוך עיסה שהורמה חלתה אם יש לו פרנסה ממקום אחר וכו': **כתב** מהר"י וויל בסימן מ"ח עיסה שלא הורמה חלתה ונתבשלה יטול ממנה חלה לאחר שנתבשל ויטול מעט משאר בעיסה יותר מאחד ומאה ואף על גב דכשנתבשלה היתה הכל טבל מכל מקום כיון דלאחר כך הפרים אמרינן בריה בדרבנן ותו דנחלת חולה לאדן קיימא לן כשמואל דאוכל והולך ואחר כך מפרים אלמא דאמרינן בריה עכ"ל וצ"ע לאחה צורך הצריך אחד ומאה דהלא כשטוטל אחד מכ"ד או אחד ממ"ח דנתקן הטבל כל התבשיל נתקן ולא צריך אחד ומאה אלא כשכבר הורמה החלה ואחר כך נפלה בתבשיל דבמין במינו בעינן אחד ומאה חולין ובשאינו מינו בששים כדלעיל סוף סימן שכ"ג אבל בתבשיל בעודו טבל כשיפרים אחר כך אחד ממ"ח נתקן כל התבשיל והבלוע בקדרה הכל נעשה חולין למפרע וכדמשמע להדיא בתשובה שמצא כתוב הרב מה יוסף שהבאתי בסמוך ☜ והכי נקטינן:

שכה א שתי עיסות וכו'. משנה רש פרק ד' דחלה: **ומ"ש ואם אינן נדבקין והם בסל וכו'.** משנה פרק שני דחלה פליגי בה תנא קמא ורבי אליעזר ואיפסיקא הלכתא בפרק אלו עוברין (דף מ"מ:) כרבי אליעזר דהסל מצרפן אף לאחר שנאפה ולא כתנא קמא דמצריך נשיכה דוקא. ודין המינין שמצטרפין נתבאר בסימן הקודם (רפד.):

דרכי משה

שכה (א) וכן משמע בתרומת הדשן סימן קפ"ט בשם התוספות דאין לסמוך על הצירוף סל אלא כשלש כשיעור עיסה ונחלק אבל אם לש עיסה שאין בה כשיעור אין לצרפו אלא על ידי נגיעה וצ"ע. במה שכתב דצירוף סל לא מהני אלא כשלש עיסה כשיעור ונחלק דאם כן אפילו צירוף סל לא צריך דהא לא בעינן מן המוקף כמו שכתבתי לעיל (סי' שכג) דהא חלת חוצה לארץ אוכל ואחר כך מפריש ואפשר דהתוספות חולקין בהא ן) וע"ש:

פרישה

שכה (ח) **ואם אינן נדבקין והן בסל.** נ"ל דוקא נמי ה) שראוי להצטרף אבל שמי מינין שאינן ראוין להצטרף על ידי נשיכה קל ומומר נסל

דרישה

שכה [א] **שתי עיסות שאין בשום אחת כשיעור אם נוגעות וכו'.** ואם היה בעיסה אחד כשיעור ושכח ליטול ממנה חלה עד לאחר אפייה ועשה ממנה פת הרבה אינו צריך צירוף סל כמ"ש לעיל באורח חיים סימן תנ"ז:

חדושי הגהות

[כ] פי' שלא היו אופין יומר משלשה לוגין מיסד כדי לשמרו מן החימוץ:

הגהות והערות

עד] "של חלה" הוא מח"ה דפוס דיהרנפורט (אות י). ובדפוסים המצויים שולבה הגהתו ללשון הב"י:

שכה א) הר"ש, הרע"ב ועיין גם בפירוש מהר"י בן מלכי צדק וברמב"ם (פ"ז ה"א-ג) ובדרב"ז שם: ב) וז"ל המשנה שם קב חרש וקב ישן שנשכו זה בזה רבי ישמעאל אומר יטול מן האמצע וחכמים אוסרים, ועל הא דפליגי חכמים ארבי ישמעאל וסברי דלא יטול מן האמצע מפרש בירושלמי כדי שלא יאמרו תורמין מן החדש על הישן. וא"כ דברי הב"י צ"ע שכתב ותנן נמי התם דלרבנן דפליגי ארבי ישמעאל דלא יתרום מאמצע שתיהן הרי דין זה כבר נאמר לעיל שלא יטול מן האמצע כדי שלא יאמרו וכו' וא"כ מה מוסיף בקטע ותנן נמי התם על האמור לעיל: ג) הב"י באו"ח רש סי' תנו כתב בשם המנהיג שצרוף סל הוא רק מדרבנן ומצטרף רק לחומרא ולא לקולא ומבאר הנצי"ב בהעמק שאלה (שאלתא עג אות י) שלמנהיג עיסה שהיה בה שיעור בלישה ואח"כ צרפה בסל עם עיסה פחות מכשיעור אינו יכול להפריש מהקטנה על הגדולה. וכתב שם הנצי"ב שמהשאלתות מבואר שצרוף סל הוא מהתורה דקרא קדריש וכ"כ הרי"ף בפרק אלו עוברין (יד) והרמב"ם הל' בכורים (פ"ו פט"ז) והוכיח כן גם מהתוספות בבריצה (ט. סד"ה גלגל). ועיין בערוך השלחן כאן (סע' ח) שהוכיח שצרוף סל אינו ממש כגילוש ביחד ולכן צריך להפריש מכל מצה ומצה וחולק על הפר"ח שלא אמר כן: ד) **ובביאור** שיטה זו עיין באריכות בביאור הגר"א כאן (סק"ג). וכתב שם עוד שגם הרא"ש בהל' חלה (סימן ד) סובר כן. ומדברי הרמב"ם (פ"ו הט"ז) נראה דלא בעי נגיעה עי"ש: ה) **במהרש"ל** הגירסא "כמה": ו) **והתוספות** בבכורות כז. (ד"ה אוכל) נסתפקו אי חלת חו"ל בעי מוקף או לא:

שנאפה ונעשה פת. ואם נתנם על לוח וכיוצא בו בדבר שאין לו בית קיבול כתב הרמב"ם שהוא ספק אם מצרפו אם לאו ואם הוא חלה מדבריהם פטורה. לכן כשמצרפן בכלי צריך שלא יצא ממנו (ג) שום דבר למעלה מדופני הכלי ואם מכסה הפת במפה חשוב כמו כלי לצרפם: ב ואם יש בכל עיסה כשיעור ורוצה להפריש מזו על זו אין צריך לא צירוף כלי ולא נגיעה אלא רק ששתיהן לפניו מפרישין מזו על זו:

ב ומ"ש ואם נתנם על לוח וכו'. נעיא דלא איפשיטא נפרק אלו עוברין ופסק הרמב"ם נחלה דאורייתא לחומרא דצריך להפרש ונחלה של דבריהם לקולא דאינו צריך להפרש ז) מיהו נראה דאפילו נחלה דאורייתא דצריך להפרש אין לו לברך כיון דספק הוא ספק ברכות להקל אבל נחלה של דבריהם אין צריך להפרש כלל:

ג ומ"ש רבינו לכן כשמצרפן בכלי וכו'. מלשון רבינו משמע דאפילו מקצתה תוך הכלי ומקצתה למעלה מדפני הכלי אין הכלי מצרפן שהרי כתב צריך שלא יצא ממנו שום דבר למעלה מדפני הכלי ודלא כמו שהבין בית יוסף מדברי רבינו דבמקצתה תוך הכלי אף על פי שמקצתה למעלה מדפני הכלי מצטרפות דלא משמע הכי מלשון רבינו אלא כדפירשתי אבל בסמ"ג בסס ר"י כתב דכשיש דופנים לכלי אפילו כל העיסה או המצה למעלה מדפני הכלי מצטרפין ומביאו בית יוסף ולפע"ד נראה בפלוגתא דרבוותא אף על גב דעכשיו כל חלה היא מדבריהם צריך להפרש אפילו כל העיסה למעלה מדפני הכלי אבל לענין ברכה אין לברך אלא אם כן כל העיסה תוך דפני הכלי שלא יצא ממנו שום דבר למעלה מדפני הכלי דספק ברכות להקל:

ד **ואם יש בכל העיסה כשיעור וכו'.** ז"ל הרא"ש דהא דמצריכין נגיעה או צירוף של הני מילי שתי עיסות שאין בכל אחת כשיעור אבל לתרוס מן המוקף אפילו נגיעה לא בעי רק שיהיו סמוכות זו לזו בפנינו וכו' עכ"ל ונראה דכשתי עיסות אחת יש בה כשיעור ואחת אין בה שיעור דינן כשתי עיסות שיש בכל אחת מהן כשיעור דאפילו נגיעה לא בעי אלא שיהו סמוכות ומפרש מן העיסה שיש בה כשיעור שיעור חלה וגם מפרש עוד ממנה אחד ממ"ח על העיסה שאין בה כשיעור ולא צריך צירוף של וכיסוי וכמו שכתבתי בסימן שכ"ד (סי"ד) בדין נתן שאור מעיסה שלא הורמה חלתה וכו':

ב ואם נתנם על לוח וכיוצא בו בדבר שאין לו בית קיבול כתב הרמב"ם שהוא ספק וכו' ואם הוא חלה מדבריהם פטורה. נפרק ו' מהלכות נכורים (הי"ז) כתב כן וטעמו משום דנפרק אלו עוברין (שם) איבעיא לן טבלא שאין לה לזם ח) מהו תוך כלי בעינן והא ליכא או דילמא אויר כלי בעינן והא איכא וסלקא נתיקו: **ומ"ש** לכן כשמצרפן בכלי צריך שלא יצא ממנו שום דבר למעלה מדופני הכלי. כן משמע מהאי בעיא דסלקא נתיקו ומשמע דהיינו לומר שלא יהא כל הכבר או כל העיסה למעלה מדופני הכלי אבל אם קצתה תוך הכלי אף על פי שמקצתה למעלה מדופני הכלי מצטרפת ט) ונסמ"ג (שם רג ע"ג) משמע דלדעת ר"י שאף על פי שכל העיסה או המצה למעלה מדופני הכלי מצטרפין שכתב וז"ל כשנותנין המצות בכלי צריך שיהיו כולם בתוך דופני הכלי וכו' דהא איבעיא לן טבלא שאין לה לזם מהו וכו' אבל אומר ר"י ז) דעל כרחך לא מיבעיא לן אלא בטבלא שאין לה לזם אבל יש לה אפילו כגדושה מצטרף והטעם משום דהוי כאויר בית שמצרף וכדגרסינן בפרק (כל שעה) [אלו עוברין] ירושלמי (הי"ג): **ומ"ש ואם מכסה הפת במפה חשיב כמו כלי לצרפן.** כן כתב סמ"ק (סי' רמו הגהות הרי"ף אות ג): **כתב** הרמב"ם בפרק ו' (הי"ז) היו הכבכות נושכות זו בזו ונתקבץ מן הכל שיעור חלה חייבים בחלה אף על פי שאינם בכל וכתב הרשב"א בספקי חלה שלו (שער ג) שנראה שהוא מפרש עד שישוכו דמתניתין אפילו לאחר אפייה וסבר דלא בעינן צירוף של אלא בבעינן יא) שאינם נושכות זו בזו [בדק הבית] ולענין מה שכתב שנראה שהוא מפרש עד שישוכו דמתניתין אפילו לאחר אפייה תמיהני שאיני יודע מה נשיכה שייך אחר גמר אפייה ועוד שאיני רואה הוכחה בדבריו לומר שיהא סבור כן לא כאן ולא בפירושו וצריך להעביר הקולמוס על וכך הם דבריו [עד כאן] (וכך הם דברי בפירוש המשנה פ"ב דחלה):

ב ואם יש בכל עיסה כשיעור ורוצה להפריש מזו על זו אין צריך לא צירוף כלי ולא נגיעה וכו'. כן כתב הרא"ש בהלכות חלה (סי' ד) דהא דמצריכין נגיעה או צירוף של יב) הני מילי ב' עיסות שאין בכל אחת כשיעור אבל לתרוס מן המוקף אפילו נגיעה לא בעי רק שיהיו סמוכות זו לזו בפנינו כדאמרינן (פ"ג דמעשר שני מי"ב) גמי קנקנים של יין הסמוכין זה לזה עד שלא נפן תורם ומעשר מזה על זה וכן כתב הרשב"א בספקי חלה שלו (שם) וכן משמע מדברי הרמב"ם יג) ודלא כפסר התרומה (סי' פא ופב) שכתב דכשעושה ב' עיסות קטנות צריך צירוף כלי ונגיעה זו בזו ואם הן גדולות כשיעור בכל אחת אין צריך רק לתתם בכלי בלא נגיעה ויוציא מאחת ויפטור חברתה ומכל מקום המעט עיסה שיקרא לה שם חלה יגע אל ג' מעיסות גדולות בשעת קריאת שם או שמא בחלת חולה לארץ אין צריך מוקף בשעת קריאת שם וצירוף מכל מקום יעשה כדי לפטור מאחת חברתה ע"כ וכל הני רבוותא דלא כוותיה יד):

א(ב) תניא נפרק אלו עוברין (שם) רבי אליעזר אומר הכל מצרפין לחלה רבי יהושע אומר תנור מצרפן ופסק הרמב"ם בפ"ו מהלכות

פרישה

אין מצטרפין וק"ל. מורי ורבי (בביאורו לטור סי' שכד): (ג) **שום דבר למעלה מדופני הכלי.** ר"ל שלא יהא כל הכבר או כל העיסה למעלה מדופני הכלי אבל אם אם קצת בתוך הכלי אפילו אם מקצתה למעלה מדופני הכלי מצטרפת. בית יוסף ורמ"א (פ"ל):

הגהות והערות

ז) **מפשטות** לשון הש"ך (בס"ק ב) משמע שגם בארץ ישראל בזמן הזה כיון שחלה היא דרבנן אזלינן לקולא אבל הערוך השלחן (סעי' ד) נוקש שהש"ך דיבר רק על חלת חו"ל עיי"ש: ח) **"לזבז"** כ"ה בדפו"ר ודפוסי קניגסברג וויל‍נא. ובדפוס דיהרנפורט הגירסא לבזבז ובדומה לזה בגמרא "טבלא שאין לה לבזבזין" וכ"כ הסמ"ג בעשין קמב (רג ע"ג): ט) **כתב** הט"ז (בסק"ב) שמלשון הטור משמע שלא יצא ממנו שום דבר למעלה מדפני הכלי אבל בב"י מבואר שאף אם קצתה תוך הכלי סגי (וכ"ה ברמ"א כאן) והסיק שהאמת כדבריהם דכמו שבנשיכה סגי שמחוברים רק במקצת ואפילו הכי הוה חיבור ה"ה בצרוף סל, וכ"כ הגר"א בביאורו (בס"ק ז): י) **ובסס"ג** "ר' יצחק בן אברהם" וכתב החיד"א בשם הגדולים (במערכת גדולים ערך רבינו יצחק בר אשר) שהוא ר"י הבחור והוא ריצב"א שכותבים התוספות ולפעמים שכותבים ריב"א על הרוב הוא רבינו יצחק בר אשר וכו' ואיזה מהם יהיה רבינו יצחק בר אברהם ואגב שיטפא במקום ריצב"א כתבו ריב"א: יא) **וברשב"א** הגירסא "אעפ"י שאינן נושכות זו בזו כגון כעכים" וכו': יב) **לשון** הרא"ש "והא דמצרכי רבנן נשיכה ור' אליעזר נגיעה" ולשיטתו אזיל שסובר שצרוף סל לא סגי אא"כ נוגעים וכמ"ש לעיל בהגהות והערות (אות ה) והב"י שינה לשונו וכתב צרוף סל ולא כתב נגיעה דאזיל לשיטתיה דפסק בשו"ע שהסל מצרפם ולא בעי נגיעה: יג) **בהלכות** תרומות (פ"ג הי"ח) כתב להדיא שלא צריך נגיעה וסגי אם הם בהקפה אחת ובהלכות בכורים (פ"ז הי"א) משמע קצת דצריך נגיעה ועיין באריכות בנקודות הכסף ריש סי' שכו: יד) **ובביאור** הגר"א כאן (ס"ק ח) כתב "ובדין זה נסתבכו גאוני עולם עתוס' דנדה ז א ד"ה ומקפת וכו'. והר"ש שם במתניתין ד' ותוספות דפסחים מו ב סד"ה הואיל" ור"ל שהראשונים האלו סוברים שלענין מוקף בעי נגיעה. והמשיך הגר"א וכתב ומ"מ דברי הרא"ש הן עיקר ומתניתין דפ"ג במעשר שני מסייעתו. ועיי"ש שכתב עוד ח"ל "והנה אבאר דג' דינים בזה אם הם בלא כלי כלל א"צ אפילו נגיעה ואפילו רחוקים הבית מצרפן ואם הם בתוך כלי ופתוחים מלמעלה צריכין הקפה והוא קירוב ונגיעת כלים אחדדי וזה מן המוקף כמו אין מקיפין שתי חביות וכו' ואם הם סתומים אפילו נגיעה לא מהני" וכו'. ועיי"ש שהאריך מאוד בדברים אלו:

CamScanner

בכורים (הט"ז) דאין התנור מגרפן וטעמו משום דאיפסיקא הלכתא כרבי אליעזר משמע דלאפוקי רבי יהושע נמי הוא דאיפסיקא אבל מדברי הרא"ש בהלכות חלה (פי' ה) גבי הא דתנן (פ"ג מ"ח) כיון שהיא נותנת את המים מגבהת חלתה משמע שהוא סובר שהתנור מגרפן טו]. והרשב"א בפסקי חלה שלו (שם) כתב אפשר היה לומר דרבי יהושע תנור ולא כל קאמר ורבי אליעזר אפילו הכל מגרף וכל שכן התנור אבל בירושלמי (חלה פ"ב ה"ב) גרסינן אית תנא תני הכל מגרף ואין התנור מגרף ואית תנא תני התנור מגרף ואין הכל מגרף וכיון שכך מסתברא דבחלת הארץ דאוריתא בין בכל בין בתנור מגרפין וחייבין בחלה מספק אבל בחולה לארץ דוקא בכל כרבי אליעזר והר"ם כתב אבל התנור אינו מגרפן ולא חילק בין בארץ בין בחולה לארץ ולא ידעתי מי הביאו לידי כך עכ"ל ואפשר לומר שהרמב"ם מפרש דהני תנאי דפליגי בירושלמי הם רבי אליעזר ורבי יהושע והלכה כר"א דאמר הכל מגרף ולא תנור ואפשר שאף על פי שיסבור הרמב"ם כהרשב"א לא חילק בין ארץ ישראל לחולה לארץ משום דחלה בזמן הזה אף בארץ ישראל אינה אלא מדרבנן כמבואר בדברי הרמב"ם ז"ל (פ"ה ה"ה): [בדק הבית] כתוב בתרומת הדשן (סי' קפט) אשה לשה ב' עיסות באחת עירבה כרכום ובאחת לא עירבה ואין בזו ולא בזו שיעור חלה אין לצרפן על ידי נשיכה כדי לחייבם בחלה והאריך בדיני צירוף העיסות. (וכ"כ בד"מ (סי' שכו סק"ב טז)) [עד כאן]:

סימן שכו

פרטי רמזי דינים המבוארים בזה הסימן

[א.א.ג.א] שתי נשים שלשו כל אחת קב לבדו והושיבום יחד או שנתנו קמח לנחתום ועירבו: [ב] עשה עיסה גדולה לחלק: [א.ב] לש קב קב לבדו ונתערבו או נתן הקמח לנחתום ועירבו: [ג.ב] שנים שלשו כל אחד קב לבדו ונתערבו: [ד] שנים שלשו יחד כל אחד קב וחלקום והוסיף כל אחד רובע הקב על שלו: לש שני קבין והיה בדעתו לחלקן וחלקן והוסיף על כל אחד רובע: לא היה בדעתו לחלקן וחלקן: [ה] המפריש חלה מעיסה שאין בה כשיעור: שתי עיסות שאין בשום אחת כשיעור והפריש מכל א' ונתערבו:

א(א),ג(א) (ח) **שנים שלשו כל אחד ואחד קב לבדו והושיבום** א) **יחד או שנתנו הקמח לנחתום ועירבו אינו מצטרף:** **ב** (ב) **ואפילו עשה עיסה גדולה** ו) (ג) **לחלקה בצק פטורה והני מילי איניש** שכו **א שנים שלשו כל אחד ואחד קב** וכו'. משנה ריש פרק ד' דחלה כ' נשים שעשו שני קמיס ונגעו זה בזה אפילו הם ממין אחד פטורין ורבינו כתב ונשכו לפי שהאי ונגעו פירושו אפילו נגעו ונשכו והטעם דכיון דמקפידות אין להם צירוף כלל אפילו נשכו וכן כתב הרמב"ם ריש פרק שביעי (ה"ח): **ומ"ש או שנתנו הקמח לנחתום ועירבו אינו מצטרף.** משנה פרק קמא דחלה פירוש שהנחתום עירבן שלא מדעתן דאילו עירבן מדעתן כדי שיאכלו יחד לאחר אפייה מצטרפין ב"ר והכי נקטינן וכך פסק בשלחן ערוך (פ"ג) ולא כמו שפסק ספר התרומה כרבי יוחנן דפליג ארש לקיש בירושלמי דאפילו עירבן שלא מדעתן מצטרפות ומביאו בית יוסף דליתא ונכפף משנה סוף פרק שני (הי"ט) האריך בדין זה ע"ש:

ב ומ"ש ואפילו עשה עיסה גדולה וכו'. פירוש בעל הבית שעשה עיסה גדולה לחלקה לבני ביתו ליתן לכל אחד ואחד חלק שלא יהא ט כשיעור פטורה שהרי בדעתו תלוי ליתן לכל אחד ואחד ומסתמא דאי לא יחזור מדעתו אלא שיחלקה לחלקים קטנים שאין בהם כשיעור הילכך פטורה אבל נחתום העושה עיסה לחלקה חלקים קטנים לבאים לקנות ממנו מעט מעט פחות משיעור אין הדבר תלוי בדעתו דאם לא יתלא קונים שיקנו ממנו דעתו לאפות כולו לעצמו אי נמי יתלא קונה שיקנה הכל כאחד ולא יחלקנה לחלקים הילכך איכ הנחתום להפריש חלה בעודה בראשונה: ויש נוהגים לקנות מן הנחתום חלק אחד מעיסה שלא יהא בו שיעור חלה פטור אבל אם אין דעתו לחלקה בלא אף על פי שדעתו לחלקה אחר אפייה איכ והסמ"ג מולק מה. בית יוסף:

הגהות והערות

טו] **צ"ע** דהרא"ש כתב כן להדיא ח"ל "ואע"פ שאין בכבר אחד חמש רבעים מ"מ התנור מצרפן" וכתב הדברי חמודות שם (אות לז) שגם מהר"ש משמע כן: טז] **המלים** (וכ"כ בד"מ) הם עפ"י דפוס קניגסברג ווילנא שכתבו כן. ודע שעל אף שהביאו הב"י בבדק הבית כתבה הרמ"א בד"מ ולא ציינם בשמו דכבר כתב החיד"א בשם הגדולים מערכת ספרים ערך בדק הבית ח"ל "בדק הבית לא ראהו מור"ם בעל ההגה"ה וכו'. והוא פשוט דבדק הבית נדפס שנת שס"ו ואלו הרב מור"ם משה עלה אל אלהים מקמי הכי טובא":

שכו א) **"והושיבום"** כ"ה בדפוסי פייבי די שאקו, שלוניקי, ואדי אל חיג'ארא ובטור שבדפו"ר ב"י ופרטי רמזי הדינים שם על הטור וכ"ה בכת"י פריז. בטור שבדפו"ר פרישה, וב"ח ובדפוסי דיהרנפורט וקניגסברג הגירסא "והשיכום" ובדומה לזה בדפוס וילנא "והשיכו": ב) **בכל** הדפוסים הגירסא "ונשכו" ובדפוס קניגסברג כתב "(ונשכו) [ונגעו]" והוא עפ"י המשנה שכתוב שם "ונגעו" והשו"ע כתב ונגעו זה בזה ונשכו זו את זו משמע שמפרש שנגיעה האמורה במשנה היא נשיכה וכמו שנתבאר לעיל בסימן שכה ולכך כתב הטור "והשיכום", ויתכן דלכן נקט הב"י ונשכו שכך הוא פירוש המשנה. ובילקוט שמעוני במדבר (אות תשמז) הגירסא "ונשכו זה בזה" וכו': ג) **והסמ"ג** כתבה בשם רבינו יצחק ב"ר שמואל וכתב השם הגדולים מערכת הגדולים ערך רבינו יצחק (אות שעד) שהוא ר"י הזקן בעל התוספות: ד) **ובביאור** השיטות עיין באריכות בביאור הגר"א כאן (ס"ק ז): ה) **בחלק** מדפוסי הטור הגירסא ואפילו עש' עיסה גדולה והוסיף הפרישה שיש לגרוס ואפילו "אחד" וכו': ו) **כ"ה** בטור שבדפו"ר ב"י וכ"ה בדפוס דיהרנפורט ובדפוסים המצויים. בכת"י פריז ובדפוס ואדי אל חיג'ארא הגירסא "ואפילו אדם אחד שעושה עיסה גדולה" ובדומה לזה בפייבי די שאקו "ואפילו אחר שעשה עיסה גדולה" ובטור שבדפו"ר ב"ח ופרישה הגירסא "ואפילו אחר שעשה עיסה גדולה": ז) **בירושלמי** "א"ל לא תתיבני" וכ"ה בר"ש ובא"ש המביאים ירושלמי זה: ח) **ובירושלמי** שלפנינו הגירסא "שמא ימצא לקוחות והוא חוזר ועושה אותה עיסה". ובר"ש ובא"ש הגירסא כמו שכתב הב"י:

שכו (ט) **שנים שלשו כל א' ואחד קב לבדו "והשיכום" יחד.** כל"ל: (**ועירבו אינו מצטרף.** וחזקא שבירא שלא מדעתן דאילו מדעתן מצטרפא. בית יוסף. עד כאן המגיה): (כ) **ואפי' א' עשה העיסה.** כל"ל ה): (ג) **לחלקה בצק.** פירוש ליתן הבצק לאנשים הרבה לכל א' חלק שאין בו שיעור חלה פטור אבל אם אין דעתו לחלקה בצק אף על פי שדעתו לחלקה אחר אפייה איכ והסמ"ג מולק מה. בית יוסף:

ד מ"מ ה' פ"ב דחלה וכר"מ: ה בפיה נפמים מ"מ ס"ב ולא נפטעה (ולחומרא) (ולקולא): (°) פי' ספה: ו טור וכ"ב המס"ק: ז שם מדברי מהרי הרא"ם בהלכות חלה ושם כתב רק שיהיו סמוכות זו לו בפניו ע"ל ובלתי שם הדין במ"ש המחבר לעיל סוף פי' שכ"ג שאין ניטלת אלא מן המוקף ולייעתיו שם:

א לשון הרמב"ם רס פ"ו מהלי מיכרים ממשנה רס פ"ד דחלה: ב מהרשלמי שם: ג שם מירושלמי: ד טור מהרשלמי שם:

נקודות הכסף

(סימן שכ"ו בט"ז ס"ק א') • השית על הענ"ו. ולפענ"ד נראים דברי הענ"ו נכונים ואמתים וכהורים וגם דעת המחבר הנשן ק כמו שאמר ולפי שיתבארו כמה חדושים ודינים אמתים מתוך דברי ע"ב מוכרח אני להאריך קצת דמה שלא הבעל טורי זהב לימר דבמקפיד דבכרסם ובהאי נוונא צריך נשיכה לענין מוקף לא דק דאפילו לעיסה טהורה ומאמה הא בתמיתין דטהורה ומאמה מצו (ספ"ק) [ספ"ב] דחלה ונתן פחות מכביצה נאמצע כו'. משמע דבגיעה פני ואין צריך נשיכה וכן מוכח להדיא בש"ס בסוטה דף ל"מ"ד דהן מתמיתין אינו בגיעה וכן הוא להדיא בתוספות פרק אלו עובדין דף מ"ו ע"ב. ובספר התרומה סי' ס"ב וכר"ם פ"ב דחלה מבנה ד' ובמ"ה סי' קפ"ט דבגיעה לחד מהני בעיסה שמאה וטהורה ואין צריך נשיכה וכן משמע להדיא בתשו"ר בהלכות חלה ובשאר פוסקים. ואפשר הא דמצריך נשיכ' הייני אם אין בכל אחד ואחד מהן והפוסקים דבני בגיעה הייני בהן בכל אחד אחד מפשם דבריו משמע דמתמיתין דשתי עיסות מיירי בנשיכה ונם משמע מפשט דבריו דבגיעה לא מהני אפילו בכל אחד ואחד ליתא: ועוד נראה דהכא אפי' בגיעה ואפי' צירוף אל לא צריך דאי לא מיתא הכי אלא דהיון דהוא מקפיד אז לא מהני צירוף אל לענין מוקף בעיס בכל עיסה כשיעור אם כן קשה אל הטור ובאלמן ערוך שכתבו שמשמע בסוף פי' שכ"ה דאם יש בכל אחד מהן כשיעור אין צריך אפי' צירוף אל לא יהן שאיתן לפניו ולא מילון בין מקפיד או לא וכמו שאינון מיד אחר כך כפי' שכ"ו לענין צירוף וה"ל לכתוב דהיינו דוקא בשיטו מקפיד אבל במקפיד אפילו צירוף אל לא מהני. ומה"ר שיקשה כן אל רמ"א שכתב כאן בפי' שכ"ו בשתם דבשם נמ' מהן כשיעור אפרש מאחד אל מבנו ולא פירש דהייט אל יד נגיעה או נשיכה דוקא וכן בכל האחרונים הפוסקים דבר דכריו אפילו בלא מילון אל לא נמצא בלבד זה וכן קשה אל רבינו יונה בש"ל פ"ב דפסק שם בשם רי"ש ר"ר יהודא ורי"ל דלענין מוקף ל"ל אפילו אל ולא אפילו בין מקפיד לו לא ומ"ש לקמן לענין צירוף מפליג בהדיא וכן משמע להדיא דשם הרמב"ם שלא מילון דבר הרמב"ם אל לא מקפיד אלא בגבי צירוף אלא ודאי בגבי מצטרף ושאין מקפיד אל לא נשיכה דוקא וכן בכל האחרונים הפוסקים דבר דכריו אפילו לא מבנו ולא פירש דהייט אל יד נגיעה או נשיכה דוקא וכן בכל האחרונים הפוסקים דבר דכריו אפילו לא מבנו ולא פירש דהייט אל יד נגיעה לא

תנז דין הנהגת החלה בעיסת מצה. ובו ב׳ סעיפים:

א אמפני שצריך לדקדק בשיעור העיסה (א) שלא (א) להרבות בה משום חשש חימוץ * ומוטב שימעט בה לכן טוב (ב) (ב) לקרב העיסות יחד בשעת הפרשת חלה (ג) *) שישקו זו בזו (ד) דשמא יש בהם שלא היה בה כשיעור (ה) ובאם א״א להפריש חלה בעודה עיסה מפני המהירות יפרישנה (ו) אחר אפייה מיד * שיתן כל המצות (ג) [א] (ז) בסל * והסל מצרפם לחלה וזהו הדרך היותר נכון.

א טור *) (פירוש שיטתו זו מו כ״ו) ב מימרא דרב יוסף וכרא״ש פסחים מ״ח

באר היטב

וכתב המ״א והעולם נוהגין אף לכתחלה להקל ואין כח למחות בידם דיש מתירין וכתב הח״י ומ״מ נ״ל דעכ״פ אם עושין יותר משלש קבין דיש למחות דאפשר בכה״ג אף דיעבד יש לאסור ועכ״פ טוב להזהיר ולזרז ולמהר עשייתם ושלא להשהות בו ע״כ וכתב המ״א ואם שהו בה שיעור מיל קודם שיתחילו העוזרים לסייע בשעת עריכה אסור ועיין ב״ח ס״ס תנ״ט:

(א) להרבות. אפילו אם יש לו עוזרים רבים וגם שני תנורים אפ״ה לא ירבה שיעור העיסה. ואם היה יותר ה׳[1] או ו׳ בילים אין קפידא אפילו למלה של מצוה מהרי״ל ח״י: (ב) לקרב. דלכתחלה צריך להפרים מהעיסה דראשית עריסותיכם כתיב ב״י: (ג) בסל. וכלי שאין לו בית קיבול ספק אם מצטרף ואם מכסה הפת במפה משיב כמו כלי ומצרפן וכן יש לנהוג ט״ז. כתב של״ה דיש למחות בכופפין העיסה ולוקחין חלה משני קצוות אלא יקח מקצה א׳ ואחד יערוך בגלגל בקצה השני שלא יוצא פגום. המנהג להפרים מכל עיסה ועיסה לבדה ד״מ. וי״ל דהוא על פי המנהג שנוהגין לעשות עיסות גדולות. וכתב המ״א ודי בברכה אחת לכולן אם לא הפסיק בינתים בשיחה שלא מענין הלישה. ועכשיו נהגו ע״פ הרוב להפרים מכל עיסה ועיסה אשה אחרת ומברכת

שערי תשובה

[א] בסל. עבה״ע ועיין בשו״ת בית אפרים סי׳ מ״ד מצות שאופין ואין בכל עיסה שיעור חלה ונתחייבו ע״י צירוף של ושוב בשעת הפרשה לא היו נוגעין יחד רק היו חלוקים לב׳ צטרים אע״פ שלקח מאחד חלה על הכל יש לו לכתחלה להפרים חלה גם מצטר השני בלא ברכה ע״ש וע״ש מ״ש על דברי מהרש״ל דמצריך ליטול מלה שלימה לחלה ואין המנהג כן וכמו שכתב בח״י גם כן ובפרט בחלת ח״ל שפיר דמי אף בפרוסה ע״ש ועיין מ״ש בחלק יו״ד לגמד זכות על מה שנהגים אחר אפיית המצות מחלקים לחלקים ונוטלים כמה נשים כ״א חלה בפ״ע וכן המנהג באפיית החלות של שבת ע״ש ועיין לעיל ריש סימן תמ״ד בע״פ שחל בשבת ושכח להפרים חלת לחם חמץ מה דינו ע״ש ובכנ״י ס״ס כ״ג כתב שבשבת חפ״ז חל ע״פ בשבת ודרשתי בשבת שלפניו שלשבת הבאה יזהיר כ״א לאשתו ליקח חלה כי טעם שאין אנו נוהגין לעשות האמור במשנה דנמה מדליקין שלשה דברים צריך אדם לומר כו׳ עשרתם כו׳

משנה ברורה

א (א) שלא להרבות בה וכו׳. כמבואר בסימן שלפני זה: (ב) לקרב העיסות. ר״ל אחר שלש עיסה הראשונה תהא מונחת על השלחן ואחד יעסוק בה עד שילושו עוד עיסה אחרת [או שילושו שתי עיסות בג״א בשתי עריבות] ובין שניהן בודאי יהיה שיעור חלה: (ג) שישקו זו בזו. ר״ל שידבקו העיסות זו בזו עד (א) שאם יתפרדו יתלשו אחד מחברתה מעט ודיבוק כזה מתשבן לעיסה אחת וכשניטל חלה מאחת (ב) סגי וכתבו האחרונים דאם העיסות מילושות קשה א״א לדבקן ביחד אח״כ היבש ואין כאן צירוף וע״כ יצרפם ע״י כלי או ע״י כיסוי מפה: (ד) דשמא יש וכו׳. ר״ל וא״כ (ג) כשיפרים חלה בברכה תהיה ברכתו לבטלה (ד) ועוד דחיישינן אם יש איזה מן העיסות שאין בהן שיעור חלה א״כ הפרשתן לאו כלום הוא ושמא אח״כ לאחר אפייתן יכניסן להמצות בכלי אחד ויצטרפו ויתחייבו בחלה מן הדין ונמצא אוכל טבל. ובמקום שנהגו העולם לעשות עיסות גדולות משיעור חלה וכמו שהובא בסוף סימן שלפני זה במ״ב הם מפרישין חלה (ה) מכל עיסה ועיסה בפ״ע ונהגו שמכל עיסה ועיסה מפרשת אשה אחרת ומברכת לעצמה ואם אדם אחד מפרים לכל העיסות (ו) די בברכה אחת לכולן אם לא הפסיק בינתים בשיחה שאינה מענין הלישה. כתבו האחרונים שהמנהג שקצת נוהגין לכפול העיסה בשעת הפרשה כדי להפרים החלה משני קצותיה הוא מנהג שאינו נכון ודי להפרים מקצה האחד: (ה) ואם אי אפשר וכו׳. דאם אפשר (ז) טוב יותר להפרים מן

* ומוטב שימעט בה. עיין בחק יעקב והעתקתי לעיל בסי׳ תכ״ו במ״ב סק״ז דאם אין לו רק עיסה אחת טוב שלא לצמצם כדי שלא להפקיע מחלה והוא מספר התרומה וע״ש בשעה״ל: * שיתן כל המצות בסל. וטבלא שאין לה לחם כגון שולחן שפק הוא וע״כ כשמצרפם בכלי יזהר שלא יצא שום דבר למעלה מדופני הכלי כן איתא ביו״ד סימן שכ״ה ס״א בהג״ה ואם יצא צריך לכסותם במפה [אחרונים] ובדיעבד אם לא כיסה ולקח מעליונות חלה על כל הסל מסתפק הפמ״ג אם מהני ולענ״ד נראה דאין להחמיר בדיעבד אחרי דבלא״ה דעת הסמ״ג להקל דאין צריך כיסוי דאויר כלי מצרפן כיון שהכלי יש לה תוך אף מה שיוצא למעלה כמונח למטה דמיא והובא דעתו בהגר״א שם ע״י״ש: * והסל מצרפם לחלה. והי״ה ע״י כיסוי מפה והיינו שיניחם במפה ושים מפה זו ג״כ על המצות מלמעלה ואף שבאמצע קצת מגולות מצטרפות הכל כיון שמלדדין מכוסין עכ״ל הפמ״ג והוא נובע מש״ך יו״ד שם בשם מהרי״ל ופיים הפמ״ג דלפ״ז אם מונח בטבלא ולמעלה במפה לא ולענ״ד יש לעיין בעיקר הדין דבסמ״ק משמע דסתם כיסוי ג״כ מהני עי״ש וכן במחצית השקל משמע ג״כ דע״י סתם כיסוי מהני וי״ע למעשה אכן בכלי שיש לו תוך רק שהמצות בולטין למעלה מה ודאי נראה דיש להקל ע״י סתם כיסוי אחרי דהסמ״ג מקיל לגמרי וכנ״ל. ודע דאם דימא דסתם כיסוי מפה מהני לצרף הי״ה אם כפה כלי על המצות מהני ג״כ לצרף אכן לפ״ז הא דא״ר אליעזר אף הרודה ונותן לסל וכו׳ הוא לאו דוקא דה״ה אם כפה הסל עליהם:

ביאור הלכה

בענינו דבלא״ה יש כמה מקילין בדאי יש לסמוך עליהם בבלע״ד. ועיין בפר״ת שחולק על הרמ״א ומסכים להמחבר להקל בדיעבד :☆

שער הציון

(א) אחרונים: (ב) ויש שנוהגין שחותכין משתי העיסות ביחד ולכאורה הוא למותר וכתב בח״י שאפשר הטעם משום שלפעמים העיסות קשות ואינם נדבקים היטב וע״י מוזק המיתוך משניהם ביחד נדבקים אז ביחד: (ג) לטש וש״א: (ד) ט״ז בשם הרא״ש: (ה) ד״מ והעתיקוה האחרונים: (ו) מ״א וש״א: (ז) כ״י וש״א: (ח) מ״י:

הערות: 1) סי׳ עיין סי׳ תכ״ו שעה״ל אות י״ב לענין זה:

תנו שיעור כמות לישת המצות. ובו ג׳ סעיפים:

א (א) אין לשין לפסח עיסה גדולה משיעור חלה שהיא (ג) [ג] (ב) מ״ג ביצים וחומש ביצה בינונים והוא עשרון ב׳וכן (ב) (ג) ישער אותה ימלא כלי מים ויערה המים ממנו לכלי אחר ואח״כ יתן מ״ג ביצים ויחזיר בו המים שעירה ממנה והמים שיותרו יתנם בכלי אחר והכלי המחזיק אותם הוא המדה למלאותו מקמח ג׳והמדה מחוקה ולא גדושה ושיעורה מקמח חטה מצרית תק״כ דראהם מצריים בקירוב: הגה (ג) (ד) ולא ידחק הקמח במדה דא״כ לא ילוש יפה וטוב לומר (ה) בשעת נתינת הקמח למדה שעושה (ד) לשם מצוה (מהרי״ל): **ב** (ו) ד׳אם לש יותר משיעור זה (ז) מותר (ה) בדיעבד: **ג** (ח) ה׳אף על פי שאין מודדין קמח ביו״ט ללוש ו׳ביו״ט של פסח שאין לשין עיסה (ט) גדולה מעשרון מותר למדוד ז׳ויש אוסרים אלא יקח באומד הדעת (י) ולא ירבה על עשרון (והכי נהוג):

א מימרא דרבא פסחים מ״ח ב טור וש״פ ג תשובת הרשב״א והרא״ש בהל׳ חלה וש״פ ד טור בשם הר״ר יונה והרא״ש וש״פ ה תוס׳ והרא״ש לדעת המתירין ו שם בגיליה כ״ש והר״ן ז הר״ף והרמב״ם והעיטור וש״פ

שערי תשובה

[ג] מ״ג ביצים. ועיין בס׳ בית אפרים על טרפות בקונטרס התשובות שם נתבאר בענין הסתירה שיש לבאורה לפי חוש הראות בין חשבון רביעית לפי האצבעות ובין חשבון שיעור חלה ושם מבואר באורך איך לנהוג בענין השיעורים בזה ע״ש:

באר היטב

פשוט דאינו אוסר שבות יעקב ח״ב סי׳ י״ג:

(ג) מ״ג ביצים. עם הקליפות ב״ח ואחרונים: (ב) ישער. ולא על ידי משקל. וכתב שפתי כהן סימן שכ״ד שהיא שלשה קוואר״ט שהם שלשה זיידלי״ך פחות מעט: (ג) ולא ידחק. ולא יניח ידו על הקמח דרכי משה. [דלא ילוש יפה יפה ואח״כ בנישולו נתחמץ]: (ד) לשם מצוה. וכן בשאינת המים וכן כשנותן מים לתוך הקמח כמש״ל סי׳ תנ״ה: (ה) בדיעבד. וכתב הבית יוסף דאפילו עבר במזיד ולש יותר אין לאסור בדיעבד כי יש מתירין אפילו לכתחלה.

ביאור הלכה

במלא שנעשה ממי היס כמו מלא שלנו לבו״ע הוי כמיס א״כ אין לאסור בדיעבד במלא שלנו בכל גווני (אם לא שנתן מלא מרובה) ואפילו לפי מה שמשיג המ״א עליו לקמן שם דהטור מיירי במלא שלנו ואפ״ה ס״ל דמי פירות הן הלא מ״מ לדינא מסיק שם הב״י בשם הר״ן והגהת מיימוני דלא כהטור וכן נפסק בהשו״ע שם דהוא בכלל מיס וא״כ ע״כ לא יצויר דינו דהרמ״א לאסור אף בדיעבד רק במלא שאופרין מהקרקע אם לא נאפה מיד. ודע עוד דאף אם נפרש דהרמ״א בשו״ע שפתם להתמיר בדיעבד אינו מטעם דהוא מי פירות אלא דמשם לדעת המתמירין מטעם חימוס העיסה מ״מ להלכה יש לעיין אחרי דהרבה פוסקים מקילין בזה כמו שכתב הגר״א וכן מוכח בחידושי ריטב״א על פסחים שדעתו דבדיעבד בודאי אין להתמיר במעט מלא שנתן לתוכה וכן דעת מהר״ם מלאווה בחידושיו להקל במעט מלא. ובפרט אם היה שוגג בזה בודאי אין להתמיר דאפילו בלא בחמין יש פוסקים שמקילים בשוגג בדיעבד וכנ״ל בס״ג וכ״ש

משנה ברורה

א (א) אין לשין וכו׳. לפי ששיערו חכמים שהעסק (א) שאדם אחד מתעסק בידו בעיסה (ב) בלישה ועריכה אינו מצילה מחימוץ כשהיא גדולה ביותר מהשיעור המוזכר כאן לפי שאין הידים מספיקות להתעסק בה מכל צדדיה מתוך גדלה: (ב) מ״ג ביצים. כמו שהן (ג) עם הקליפות: (ג) ישער אותה. וכו׳. ולא ע״י משקל וכתבו האחרונים שהוא שיעור ג׳ קוואר״ט לערך: (ד) ולא ידחק וכו׳. היינו אף אם (ד) כמות הקמח אינו מחזיק אלא עשרון או פחות מזה ומשום דא״כ לא ילוש יפה בכמה מקומות שלא יכנוס לשם מים ויתחמץ כשיבוא בתנשיל וימדוד (ה) בפזור כדרך שמודדים למכור ואפילו להניח ידו על הקמח אין נכון לכתחלה: (ה) בשעת נתינת וכו׳. עיין לקמן בסימן תמ״ס במ״ב ס״ק כ׳: **ב** (ו) אם לש וכו׳. והטעם דאף שאנו (ו) אומרים דאין עסק מועיל בעיסה גדולה מו שלא תבא לידי חימוץ מ״מ לא גרע מאם הניח עיסה בלי עסק כלל דקיי״ל דאין לאסור כ״ז שלא שהה שיעור מיל: (ז) מותר בדיעבד. אפילו עבר (ז) ולש יותר במזיד. ובשהה שיעור מיל בלישתו קודם שיתחילו העוזרים לסייע בשעת עריכה לידדו (ח) כמה אחרונים דלסברא הנ״ל יש לאסור גם בדיעבד דכיון דשיערו חכמים דמרוב גודלה א״א לאדם אחד לעסוק בכל העיסה כראוי הו״ל כמונחת בלי עסק כלל. ויש פוסקים שהקילו (ט) בעיקר דין זה בימינו ולדעתם לא חששו חכמים בזה רק בימיהם שאדם אחד היה לש ועורך והיו עורכין בידים בלי עמילין של עץ והיה הדבר משתהה הרבה וגם תנוריהם היו קטנים שלא היו יכולים לרדות לתוך התנור הרבה מצות בב״א והיה משתייר הרבה מצות על הדף בלי עסק ולהכי מנעו חכמים מללוש שיעור גדול בפ״א אבל בימינו שאופין מצות בעוזרים רבים וגם תנורינו גדולים מאד ולשין ועורכין ואופין בזריזות גדול אין להחמיר אפילו בלשים במדה גדולה בפעם אחת שבודאי לא יבא לידי חימוץ והעולם נהגו לכתחלה כדעה זו (י) ואין למחות בידם מאחר שיש להם על מי לסמוך מ״מ כל ירא שמים ירחה להחמיר כדעה ראשונה אף בימינו (יא) ובפרט בישובים קטנים שאין להם מתעסקים הרבה בודאי יש ליזהר שלא ללוש יותר מכשיעור המבואר בכאן. כתבו הפוסקים כי קפדינן שלא ללוש יותר משיעור זה כשהוא לש עיסות הרבה שאפשר לערבן לחלה אח״כ וכדלקמן בסימן תנ״ז אבל אם בא ללוש רק עיסה אחת (יב) אין לממש כ״כ שמא לא יהיה בו כשיעור וכשיבדך יהיה לבטלה: (ח) אע״פ שאין מודדים. כדמבואר לקמן סימן תק״ו ס״א: (ט) גדולה מעשרון. ובפחות מעשרון אין כדאי למדוד כדי שיוכל להפרש חלה בברכה: (י) ולא ירבה וכו׳. ולענין ברכה יקרב עיסה זו לעיסה אחרת וכדלקמן ר״ס תנ״ז דשמא אין בה עשרון:

שער הציון

שלא

(א) כן מבואר בשיבולי לקט ובמנהיג ובעוד פוסקים עיין ב״י: (ב) אחרונים: (ג) אחרונים: (ד) כ״מ בדרכי משה וכ״כ במאמ״ר ובש״א: (ה) אחרונים: (ו) הרא״ש: (ז) ב״י: (ח) ב״ח ומ״א ופר״ח ומאמ״ר עי״ש שמשמע שדעתם כן להלכה ולפ״ז הרמב״ם והסמ״ג שהתירו בדיעבד ע״כ בלא שהה שיעור מיל ולא משמע הכי ברמב״ם עי״ש בפ״ה דין י״ב ובדין י״ג וכן הסמ״ג לא הזכיר שום תנאי בזה משמע דס״ל דאינו אלא זהירות לכתחלה וכן משיבולי לקט ומנהיג שכתבו דמותר להוסיף ג׳ וד׳ ביצים משמע נמי לבאורה דרק לכתחלה קאמר רב ולהכי אמשמו ביותר כדי שלא לבוא לחשש ברכה לבטלה בברכת אלה עי״ש ועיין בכלבו: (ט) עיין בב״י שהאריך בזה: (י) מ״א ועיין בח״י דאם לא יותר מג׳ קבין יש למחות ולמנעם ואפשר דבזה אף בדיעבד אסור לבו״ע עי״ש: (יא) חק יוסף: (יב) ועיין בסימן תנ״ז בראשו שיש שסוברין דאפילו ה׳ או ו׳ ביצים אין לחוש והוא מד״מ בסימן זה מהכלבו וכן משמע בשב״ל ובמנהיג אבל מלשון המחבר בראש הסימן שנמצא בשיעורו לא משמע כן וגם מלשון הרמב״ם שכתב אלא כשיעור חלה בלבד משמע לבאורה ג״כ דאין להוסיף כ״כ ובפרט להראשונים דס״ל דיותר משיעור זה יש לחש דמשש חמץ אף בדיעבד אם שהה שיעור מיל בודאי אין להוסיף כ״כ וצ״ע:

הגהות: א) ל״ל לא:

(קמ) ומפריש החלה מן הפת. שנאמר והיה באכלכם מלחם הארץ (קמא) מלמד שהוא מפריש מן האפוי. (קמב) * ואין התנור מצרפן לחלה: יד (קמג) * היו הככרות

דרך אמונה

זמן מרובה וכנר נעטנגה הפת מעטרף: (קמ) ומפרים חלה מן הפת. בברכה: (קמא) מלמד שהוא מפרים מן האפוי. (שטו) ומע"ג דמיזב חלה חלוי בשעת גלגול ואם הי' פטור בשעת גלגול שוב אין ממחייב כדלקמן פ"ע ה"ו ו' ח' ט' כאן שבא ע"י לירוף עיסה אחרת מרבינן מהאי קרא דגם בשעה שכבר לחם מעטרף (שיז) וכ"ש אם לירפה בכל בעודה עיסה: (קמב) ואין התנור מצרפן לחלה. (שיח) ויש רמשנוים שפסקו שגם התנור מצרף לחלה (שיט) וי"א דבתנור המחובר לקרקע לכו"ע אין מצרף (שכ) והגר"א הסכים לדעת רבנו (שכא) וי"א שאם החלות עולות זו ע"ג זו אף שאין נושכות אז התנור מצרף. (שכב) מי שעושה שמחה ושלחו לו מיודעיו מיני מתיקה שקורין לעקי"ך אע"פ שאין בהן שיעור חלה יש לחוש שיעטרפו אלו ולכן יזהר לצרפן בכלי ויטול מהן חלה בלי ברכה וגם צריך ליטול מכל א' ולא מא' על השני אח"כ הם מבעה"ב א' ואם יש לו לעקי"ך שלו שלא הפרש ממנו יצרפם יחד ויקח משלו על האחרים: (קמג) היו הככרות נושכות זו בזו. (שכג) דהיינו

באור ההלכה

דאע"ג דפטור מחרומה מ"מ אם הפרים אל דשא"ה דמקרא יצאה כמש"כ הר"ש בפ"ק דתרומות מ"י אבל הכא דמיא למפרים תרומה במחובר לקרקע דאע"ג דסופו לחטא לא אל התרומה כמ"ש רבנו בפ"ה מתרומות ה"ט וכן המפרים חלתו קמח אינה חלה כדלקמן רפ"ח ועי' רמב"ן קדושין מ"ו ב' ד"ה הא דאמרי': * ואין התנור מצרפן לחלה. ראיתי בס' סמחא זוטא על ה' חלה שהביא מחלוקת למה תנור איט מצרף דדעת הדע"ק דהטעם משום שנד א' של התנור פתוח וזה אין נקרא כלי עי' כליס פ"ח מ"ט ובפ"ז אם פתח פי התנור נסתם אז דף אז אינ לו דלתות אז לבנו בפתחו מצרף ודעת המק"מ דהטעם משום שהוא מחובר לקרקע ובפ"ז בתנורים שאינם מחוברים לקרקע מצרפים וכ"ע בתנור שהקקו ונכפוף קבנו אם מקרי מחובר לקרקע לענין זה גם יל"ע בתנורים היום שמוסעלים ע"י משמל אם זה נקרא מחובר לקרקע כיון שלריך לסבר המשמל לקיר וזה טוגע גם לענין מקרר שמחובר בהשמל לקיר אם נקרא מחובר לקרקע ובס' חלת לחם כתב דדוקא בתנור חלוש סלרגי במתני' אבל בתנור המחובר לקרקע לכ"ע אין מצרף ולענ"ד י"ל טעם אחר משום שלא נותן הפת להתנור שיהא בתוכו אלא רק לאפות ולהוציאו [דוגמת מש"כ המר' בתנאות ל"א א' ד"ה שידה דפסיתה אינה מעמאה מדרס שאין עשוי' להיות נשען עלי' אלא לעבור ממקום למקום וכן סולם אין עשוי להנאם מדרס אלא לירד בו ולעלות ע"ש] ובפ"ז אם בחמת יציאת בתור התנור עיסה כדי שיהא שם יצרף וכן אם השאירוהו אחר האפיה ורוצה שיהא שם קצת זמן יצרף וכן יצא מזה קולא שאם נתנו בפל רק כדי להעבירם ממקום למקום לא לפיבה אחרת ולא שרוצה שיהא מונח שם לא יצרף גם בכל וע"ע מיהו אם נוקן בפל כדי לצרף לחלה מפחבר דמהני אף שהוציאו מיד אח"כ שהרי רצונו שיהא מונח שם דאל"כ לא יוכל להפרים [וכן משמע קצת בפסחים מ"מ ב'] ועי' בד"א שהבאנו בשם רבנו יחיאל שאם אין רוצה לצרפן אין מצטרפין, וי"ל דאיך גם נגיעה בתוך הכל כמש"כ בד"א י"ל דכיון דהכלים טוענין זה מה פני ומלשון הת"ב בפ' תג"ז סק"ז שכתב דאם אין בכל עיסה שיעור חלה ונרכין לירוף אין להקל אף שהכלים פתוחים ומקוברים להדדי אא"כ יניחם בתוך כל א' או שיסקה עליהן במפה אין להכיח דאי' דמצטרפין לפסבר דבונתו שיוציאם מתוך הכלים ויניחם בתוך כל א' או יכסם במפה מיהו נבה"ל אם ד"ה והכל נמחבק אם מפה לבד מועיל בלי ליתן בתוך כלי א"כ משמע דבונתו שיתנם בתוך כלי אחר ואם היו בולעים יכסה במפה ודחוק קצת ובגליון הש"ב מאמר"ב אלבה"ה דאיתי שבתב אם נרחה ע"ד שבאר לעיל בבה"ל והיינו שיניח שני הכלים בתוך כלי גדול שמחיצותיה גבוהות מהכלים [שהרים בה] או שיניח הכלים בתוך מפה גדולה ויכסה במפה זו עליהם מלמעלה אבל שני כלים שיכסה אותם בכיסוי א' רק למעלה אין זה מועיל כלל לעשותן מיבור לירוף עכ"ל ומבואר דס"ל דאם נתונים בתוך כלי גדול אע"ג שנסרדין בתוכו בתוך כלים הכלי הגדול מצרפן ראיתי בס' שלמת חיים סי' ש"ל שבבר נשאל מה הגרי"מ שוגפלב זצ"ל והביב שאינו מפסיק והכלי מצרפן ובסי' שנ"ג כתב שבכון שהכלים יהיו פתוחים (ובס' דעת קדושים הי' חלה סי' שכ"ה נמפסק מה) ולענ"ד יל"ע מה דמליב לענין מוקף דאויר הבית מצרף ומ"מ בשהן בכלים לריך שיגעו הכלים זה מה ואל"כ נחשב הפסק וכמו שהאריך הגר"א בו"ד סי' שכ"ה סק"ח וכ"כ במ"ב סי' תג"ז סק"ז ולא אמרי' דהחדר יצרפם משום שהם בכלים נסרדים אלמא דהכלים נסרדים מקלקלים הלירוף ואע"כ ה"נ כאן לענין לירוף אל לבאר הכלים הנסרדים יקלקלו הלירוף ויש לדחות דלענין מוקף כיון שהחדר מצרף אין כח בחדר לצרף אלא בשאין מפסיק אבל כשיש מפסיק אוב אין החדר מצרף אבל לענין לירוף כלי אחבר דעדיף כיון דמיבלין ע"י הכלי המילון ע"ל דאין הכלים שבתוכו מפסיקין ונחשב הכל כלי א' עי' רמב"ם פי"ד מכלים ה"ט דבשפת הכלי המילוה עודפת אינה על הכל, ויש עוד להביא דאי' דבמנחות כ"ד א' גבי כלי מצרף בעי אי לריך ג"כ נגיעה או לא וכעי לחפשה מדמיא והרים ממנו מן המחובר אינה יבא עשרון בב' כלים ויקחתן הא בכלי א' דומיא דב' כלים [דהיינו שאם נגע] קמיץ ודאי דאלמא ב' כלים ס"ד כגון קפיצה נקבה דאע"ג דעריבי מעילאי כיון דמיפסק מחיצתא דקפיצה מפחתא הא כלי א' דומיא דב' כלים ה"ד כגון ערימתה של חרגולין (פירש"י מסיבה נחוכה בחלבן ואינה מגעת לשפת העריבה) ואע"ג דמיפסקן מחיצתא הא נגיע פירש"י דנגעי למעלה מן המחילה שני החלאין בחוכר הכלי ומבואר דאי לא הוי נגעי מלמעלה לא הוי מהני אע"ג דמלאה קמח מב' הצדדין והוי כאילו הכלים נוגעין זב"ז ואע"כ גם כאן לריך שיפחתו הכלים ויגשו זה מה למעלה מיבו אפשר דכלים נוגעים זב"ז עדיפי ממחילה שעשו לבחלה כדי להפסיק מיהו בר"ש מע"ש פ"ג מי"ב משמע דאין לחלק מה שהרי הקשה מסא דמנחות ק"ש ב' דמהני נגיעת הכלים להא דקפיחא נקבה ולא קאמר דשא"ה דעשו' להפסיק ויש לדחות קצת וגם הזכיר שם הר"ש גבי ערימתא של חרגולים משום דהוי כלי א' וע"ע, ומלה זו מצוי' גבי המלות שנוחנין בכל קופסא קילו א' ואח"כ רוצים לצרפן לחלה ונוחנין כולן לתוך מפה א' אם לריך לפחות בקופסאות וגם ליגע וכן הנוחנין בקופסא א' ג' קילו אך כל קילו נחון בניילון בפ"ע והרוצה לנאת ידי כל הפסק יפחתו כל הניילונים למעלה ויביט מלה שיגע מזה לזה וזה ולאי מהני אע"ג דמפסיקים הניילונים למעה כדמוכח בהחיא דמנחות מיהו שמעתי ממו"ר שליט"א דאותן הנוחנים כל בכל לחם בתוך ניילון או שקית של נייר שדבוק על הלחם ונוחנין כל הלחמים בכלי א' בודאי אין הניילונים מפסיקים דהוי טפל להלחם והוי כאילו הלחמים בפ"ע בכלי ונוגעים זה מה, וראיתי בס' ארחות חיים על או"ח סי' תנ"ז בהגהות מהרש"ם שם שב' נעגין חיבה שחלוקה נגרים בחוכה כמו מחיצות אם מצרף לחלה ומחלק בין אם המחיצה שסביבות גבוהה מהם או לא ע"ש ובפחתא זוטא אמרו שאם המחיצות גבוהות י"ט ומשקיפות ופ"ע בס' פחתא זוטא בענין אדון שיש בו דפיס שמחלקים אותו לבתה חלקים זה ע"ג זה אם נחשב לב' כלים או לכלי א' ולפי הנ"ל יש לפלפל בדבריו: * היו הככרות נושכות זו בזו. הל"מ הביא

ציון ההלכה

(שטו) בסו' הרשב"א ח"א סי' תס"א ובעמ"ב בבה"ל הט"ו: (שיז) יו"ד סי' שכ"ה ס"א וא"ע אם לירפה משנתן המים ואח"כ הפרידה בשעת גלגול מ"מ בר) ועי' בד"א שהבאנו בשם רבנו יחיאל שאם אין רוצה לצרפן אין מצטרפין, וא"ע אם נותנין כלים הרבה לתוך כלי א' גדול אם הגדול מצרפן או שהכלים הקטנים מפסיקין אלא יצטרף ואע"ג דלקי"ל דאיך גם נגיעה בתוך הכל כמש"כ בד"א י"ל דכיון דהכלים טוענין זה מה פני ומלשון הת"ב בפ' תג"ז סק"ז שכתב דאם אין בכל עיסה שיעור חלה ונרכין לירוף אין להקל אף שהכלים פתוחים ומקוברים להדדי אא"כ יניחם בתוך כל א' או שיסקה עליהן במפה אין להכיח דאי' דמצטרפין לפסבר דבונתו שיוציאם מתוך הכלים ויניחם בתוך כל א' או יכסם במפה מיהו נבה"ל אם ד"ה והכל נמחבק אם מפה לבד מועיל בלי ליתן בתוך כלי א"כ משמע דבונתו שיתנם בתוך כלי אחר ואם היו בולעים יכסה במפה ודחוק קצת ובגליון הש"ב מאמר"ב אלבה"ה דאיתי שבתב אם נרחה ע"ד שבאר לעיל בבה"ל והיינו שיניח שני הכלים בתוך כלי גדול שמחיצותיה גבוהות מהכלים [שהרים בה] או שיניח הכלים בתוך מפה גדולה ויכסה במפה זו עליהם מלמעלה אבל שני כלים שיכסה אותם בכיסוי א' רק למעלה אין זה מועיל כלל לעשותן מיבור לירוף עכ"ל ומבואר דס"ל דאם נתונים בתוך כלי גדול אע"ג שנסרדין בתוכו בתוך כלים הכלי הגדול מצרפן וראיתי בס' שלמת חיים סי' ש"ל שבבר נשאל מה הגרי"מ שוגפלב זצ"ל והביב שאינו מפסיק והכלי מצרפן ובסי' שנ"ג כתב שבכון שהכלים יהיו פתוחים (ובס' דעת קדושים הי' חלה סי' שכ"ה נמפסק מה) ולענ"ד יל"ע מה דמליב לענין מוקף דאויר הבית מצרף ומ"מ בשהן בכלים לריך שיגעו הכלים זה מה ואל"כ נחשב הפסק וכמו שהאריך הגר"א בו"ד סי' שכ"ה סק"ח וכ"כ במ"ב סי' תג"ז סק"ז ולא אמרי' דהחדר יצרפם משום שהם בכלים נסרדים אלמא דהכלים נסרדים מקלקלים הלירוף ואע"כ ה"נ כאן לענין לירוף אל לבאר הכלים הנסרדים יקלקלו הלירוף ויש לדחות דלענין מוקף כיון שהחדר מצרף אין כח בחדר לצרף אלא בשאין מפסיק אבל כשיש מפסיק אוב אין החדר מצרף אבל לענין לירוף כלי אחבר דעדיף כיון דמיבלין ע"י הכלי המילון י"ל דאין הכלים שבתוכו מפסיקין ונחשב הכל כלי א' עי' רמב"ם פי"ד מכלים ה"ט דבשפת הכלי המילוה עודפת אינה על הכל, ויש עוד להביא דאי' דבמנחות כ"ד א' גבי כלי מצרף בעי אי לריך ג"כ נגיעה או לא וכעי לחפשה מדמיא והרים ממנו מן המחובר אינה יבא עשרון בב' כלים ויקחתן הא בכלי א' דומיא דב' כלים [דהיינו שאם נגע] קמיץ ודאי דאלמא ב' כלים ס"ד כגון קפיצה נקבה דאע"ג דעריבי מעילאי כיון דמיפסק מחיצתא דקפיחא מפחתא הא כלי א' דומיא דב' כלים ה"ד כגון ערימתה של חרגולין (פירש"י מסיבה נחוכה בחלבן ואינה מגעת לשפת העריבה) ואע"ג דמיפסקן מחיצתא הא נגיע פירש"י דנגעי למעלה מן המחילה שני החלאין בחוכר הכלי ומבואר דאי לא הוי נגעי מלמעלה לא הוי מהני אע"ג דמלאה קמח מב' הצדדין והוי כאילו הכלים נוגעין זב"ז ואע"כ גם כאן לריך שיפחתו הכלים ויגשו זה מה למעלה מיבו אפשר דכלים נוגעים זב"ז עדיפי ממחילה שעשו לבחלה כדי להפסיק מיהו בר"ש מע"ש פ"ג מי"ב משמע דאין לחלק מה שהרי הקשה מסא דמנחות ק"ש ב' דמהני נגיעת הכלים להא דקפיחא נקבה ולא קאמר דשא"ה דעשו' להפסיק ויש לדחות קצת וגם הזכיר שם הר"ש גבי ערימתא של חרגולים משום דהוי כלי א' וע"ע, ומלה זו מצוי' גבי המלות שנוחנין בכל קופסא קילו א' ואח"כ רוצים לצרפן לחלה ונוחנין כולן לתוך מפה א' אם לריך לפחות בקופסאות וגם ליגע וכן הנוחנין בקופסא א' ג' קילו אך כל קילו נחון בניילון בפ"ע והרוצה לנאת ידי כל הפסק יפחתו כל הניילונים למעלה ויביט מלה שיגע מזה לזה וזה ולאי מהני אע"ג דמפסיקים הניילונים למעה כדמוכח בהחיא דמנחות מיהו שמעתי ממו"ר שליט"א דאותן הנוחנים כל בכל לחם בתוך ניילון או שקית של נייר שדבוק על הלחם ונוחנין כל הלחמים בכלי א' בודאי אין הניילונים מפסיקים דהוי טפל להלחם והוי כאילו הלחמים בפ"ע בכלי ונוגעים זה מה, וראיתי בס' ארחות חיים על או"ח סי' תנ"ז בהגהות מהרש"ם שם שב' נעגין חיבה שחלוקה נגרים בחוכה כמו מחיצות אם מצרף לחלה ומחלק בין אם המחיצה שסביבות גבוהה מהם או לא ע"ש ובפחתא זוטא אמרו שאם המחיצות גבוהות י"ט ומשקיפות ופ"ע בס' פחתא זוטא בענין אדון שיש בו דפיס שמחלקים אותו לבתה חלקים זה ע"ג זה אם נחשב לב' כלים או לכלי א' ולפי הנ"ל יש לפלפל בדבריו: * היו הככרות נושכות זו בזו. הל"מ הביא

(קמ) בס' הר"ש בפ"ק דתרומות מ"י אבל הכא דמיא למפרים תרומה במחובר לקרקע דאע"ג דסופו לחטא לא אל התרומה כמ"ש רבנו בפ"ה מתרומות ה"ט וכן המפרים חלתו קמח אינה חלה כדלקמן רפ"ח ועי' רמב"ן קדושין מ"ו ב' ד"ה הא דאמרי': * ואין התנור מצרפן לחלה. ראיתי בס' סמחא זוטא על ה' חלה שהביא מחלוקת למה תנור איט מצרף דדעת הדע"ק דהטעם משום שנד א' של התנור פתוח וזה אין נקרא כלי עי' כליס פ"ח מ"ט ובפ"ז אם פתח פי התנור נסתם אז דף אז אינ לו דלתות אז לבנו בפתחו מצרף ודעת המק"מ דהטעם משום שהוא מחובר לקרקע ובפ"ז בתנורים שאינם מחוברים לקרקע מצרפים וכ"ע בתנור שהקקו ונכפוף קבנו אם מקרי מחובר לקרקע לענין זה גם יל"ע בתנורים היום שמוסעלים ע"י משמל אם זה נקרא מחובר לקרקע כיון שלריך לסבר המשמל לקיר וזה טוגע גם לענין מקרר שמחובר בהשמל לקיר אם נקרא מחובר לקרקע ובס' חלת לחם כתב דדוקא בתנור חלוש סלרגי במתני' אבל בתנור המחובר לקרקע לכ"ע אין מצרף ולענ"ד י"ל טעם אחר משום שלא נותן הפת להתנור שיהא בתוכו אלא רק לאפות ולהוציאו [דוגמת מש"כ המר' בתנאות ל"א א' ד"ה שידה דפסיתה אינה מעמאה מדרס שאין עשוי' להיות נשען עלי' אלא לעבור ממקום למקום וכן סולם אין עשוי להנאם מדרס אלא לירד בו ולעלות ע"ש] ובפ"ז אם בחמת יציאת בתור התנור עיסה כדי שיהא שם יצרף וכן אם השאירוהו אחר האפיה ורוצה שיהא שם

(קמא) בס' הר"ש בפ"ק דתרומות מ"י אבל הכא דמיא למפרים תרומה במחובר לקרקע דאע"ג דסופו לחטא לא אל התרומה כמ"ש רבנו בפ"ה מתרומות ה"ט וכן המפרים חלתו קמח אינה חלה כדלקמן רפ"ח ועי' רמב"ן קדושין מ"ו ב' ד"ה הא דאמרי': * ואין התנור מצרפן לחלה. ראיתי בס' סמחא זוטא על ה' חלה שהביא מחלוקת למה תנור איט מצרף דדעת הדע"ק דהטעם משום שנד א' של התנור פתוח וזה אין נקרא כלי עי' כליס פ"ח מ"ט ובפ"ז אם פתח פי התנור נסתם אז דף אז אינ לו דלתות אז לבנו בפתחו מצרף ודעת המק"מ דהטעם משום שהוא מחובר לקרקע ובפ"ז בתנורים שאינם מחוברים לקרקע מצרפים וכ"ע בתנור שהקקו ונכפוף קבנו אם מקרי מחובר לקרקע לענין זה גם יל"ע בתנורים היום שמוסעלים ע"י משמל אם זה נקרא מחובר לקרקע כיון שלריך לסבר המשמל לקיר וזה טוגע גם לענין מקרר שמחובר בהשמל לקיר אם נקרא מחובר לקרקע ובס' חלת לחם כתב דדוקא בתנור חלוש סלרגי במתני' אבל בתנור המחובר לקרקע לכ"ע אין מצרף ולענ"ד י"ל טעם אחר משום שלא נותן הפת להתנור שיהא בתוכו אלא רק לאפות ולהוציאו [דוגמת מש"כ המר' בתנאות ל"א א' ד"ה שידה דפסיתה אינה מעמאה מדרס שאין עשוי' להיות נשען עלי' אלא לעבור ממקום למקום וכן סולם אין עשוי להנאם מדרס אלא לירד בו ולעלות ע"ש] ובפ"ז אם בחמת יציאת בתור התנור עיסה כדי שיהא שם יצרף וכן אם השאירוהו אחר האפיה ורוצה שיהא שם

(קמב) בס' הר"ש בפ"ק דתרומות מ"י אבל הכא דמיא למפרים תרומה במחובר לקרקע דאע"ג דסופו לחטא לא אל התרומה כמ"ש רבנו בפ"ה מתרומות ה"ט וכן המפרים חלתו קמח אינה חלה כדלקמן רפ"ח ועי' רמב"ן קדושין מ"ו ב' ד"ה הא דאמרי': * ואין התנור מצרפן לחלה. ראיתי בס' סמחא זוטא על ה' חלה שהביא מחלוקת למה תנור איט מצרף דדעת הדע"ק דהטעם משום שנד א' של התנור פתוח וזה אין נקרא כלי עי' כליס פ"ח מ"ט ובפ"ז אם פתח פי התנור נסתם אז דף אז אינ לו דלתות אז לבנו בפתחו מצרף ודעת המק"מ דהטעם משום שהוא מחובר לקרקע ובפ"ז בתנורים שאינם מחוברים לקרקע מצרפים וכ"ע בתנור שהקקו ונכפוף קבנו אם מקרי מחובר לקרקע לענין זה גם יל"ע בתנורים היום שמוסעלים ע"י משמל אם זה נקרא מחובר לקרקע כיון שלריך לסבר המשמל לקיר וזה טוגע גם לענין מקרר שמחובר בהשמל לקיר אם נקרא מחובר לקרקע ובס' חלת לחם כתב דדוקא בתנור חלוש סלרגי במתני' אבל בתנור המחובר לקרקע לכ"ע אין מצרף ולענ"ד י"ל טעם אחר משום שלא נותן הפת להתנור שיהא בתוכו אלא רק לאפות ולהוציאו [דוגמת מש"כ המר' בתנאות ל"א א' ד"ה שידה דפסיתה אינה מעמאה מדרס שאין עשוי' להיות נשען עלי' אלא לעבור ממקום למקום וכן סולם אין עשוי להנאם מדרס אלא לירד בו ולעלות ע"ש] ובפ"ז אם בחמת יציאת בתור התנור עיסה כדי שיהא שם יצרף וכן אם השאירוהו אחר האפיה ורוצה שיהא שם

(קמג) דהיינו

CamScanner